

Kerckkoerier

12E JAARGANG
NR. 4 - SEPTEMBER 2014

Tijd om te oogsten

Tintinnabulum

**Periodiek van de parochie H. Maria Sterre der Zee van de
13 samenwerkende RK parochiekernen in Oost Zeeuws-Vlaanderen**

Redactie

mevr. J. Hamelinck
mevr. L. Verboven-Gielen
mevr. V. Verdurmen-Serrarens
mevr. N. Janssen-de Kooning
mevr. C. van Wacs-van den Bergen
mevr. R. de Wit-Van den Bossche
mevr. H. Buys-Schouten, postbusbeheerder

Druk: Streekbeeld, Terneuzen
Tel. 0115-649800

Kopij binnen 2014
Kerst: 3 november

Kopij voor het volgende nummer inleveren bij kerkkoerier@rk-kerk-ozvl.nl of redactieadres: Steenstraat 22, 4561 AS Hulst
De redactie heeft het recht artikelen te corrigeren en/of in te korten. De redactie is niet aansprakelijk voor de inhoud van de ingezonden kopij.

Bestuur parochie H. Maria Sterre der Zee:

Postadres: Steenstraat 22, 4561 AS Hulst
e-mail adressen:

Secretariaat: parochie@rk-kerk-ozvl.nl
Kerkkoerier: kerkkoerier@rk-kerk-ozvl.nl
Website: m.klokanke@rk-kerk-ozvl.nl

Website parochie H. Maria Sterre der Zee:
www.rk-kerk-ozvl.nl

Bereikbaarheid pastoraal team:

Secretariaat: pastoraalteam@zeelandnet.nl
Tel. 0114-310685
Tel. Parochiekern Hulst 0114-312130

Chantal van de Walle,

pastoraal werkster; teamleider
(eerst aanspreekbare pastor voor:
Boschkapelle, Hengstdijk, Stoppeldijk,
Clinge, Graauw en Nieuw - Namen)
Notendijk 45, 4583 SV Terhole
Tel. 0114 - 720491 / gsm: 06 - 51138721
e-mail: chvdwalle@zeelandnet.nl
bijz.aandachtsveld: Eerste Communie,
Kids en kerk (deels), huwelijks catechese en
vastenactie

Ralf Grossert, pastoraal werker

(eerst aanspreekbare pastor voor
Kloosterzande, Lamswaarde en Terhole)
Churchillhof 9, 4587 EV Kloosterzande
Tel. 0114 - 313299 / gsm: 06 - 13705137
e-mail: ralf.grossert@zeelandnet.nl
bijz.aandachtsveld: vormsel (deels),
oecumene, 'geloven nu', jongerenpastoraat
en meditatie, ziekenbezoekgroep

Katrien Van de Wiele,

pastoraal werkster
(eerst aanspreekbare pastor voor Heikant,
Koewacht, St. Jansteen, Hulst)
Beneluxstraat 16, 4551 TM Sas van Gent
Tel. 0115 - 454088 / gsm: 06 - 41322776
e-mail: kvdwiele@zeelandnet.nl
bijz.aandachtsveld: rouwzorg, vormsel
(deels), contactpersoon lekenvoorgangers,
peuter- en kleuterkerk, kids en kerk (deels)

Paul Verbeek,

parochieadministrator / vicariaat
Burgemeester Stulemeijerlaan 8,
4611 EE Bergen op Zoom
Tel. 0164 - 233 574
e-mail: vic.middelburg@bisdombreda.nl
Tel. 0164-245365
bijz.aandachtsveld: kerkopbouw

TEN GELEIDE

Het is alweer oktober, wanneer u deze kerkkoerier in uw brievenbus vindt. Wij hopen dat u allen een fijne zomer heeft gehad en, vooral in de maanden juni en juli hebben genoten van het heerlijke zomerweer. De vakanties zijn weer achter de rug, de kinderen naar school en iedereen weer aan het werk, of genietend van een mooie nazomer.

Misschien is het goed eens even stil te staan bij de natte maand augustus. Niemand vindt het leuk als het iedere dag maar weer regent, maar we vergeten een ding. Ook die regen is nodig om onze natuur te behouden. God schiep de wereld in 6 dagen. En hij

realiseerde zich goed dat ook regen hoort bij zonnenschijn. Zo is het ook met het leven. Lachen en huilen. Plezier en verdriet. Dood hoort bij leven.

Het is nog wel wat vroeg, maar toch. 2 November is het Allerzielen en staan wij stil bij onze overledenen. Vroeg of laat krijgt iedereen te maken met de dood. Als iemand sterft is er vooral rouw, beseffen we dat degene die gestorven is ons zo lief was. Door dat geleefde leven te vieren, kunnen wij onze gestorvenen levend houden in onze gedachten.

De redactie

1974-2004-2014:

BIJZONDERE JUBILEA VOOR JOOP REURS

Pater Joop Reurs vierde een dubbel jubileum: op 7 september was het 40 jaar geleden dat hij priester werd gewijd en op 1 oktober was hij bovendien precies 10 jaar werkzaam in onze parochie! Reden genoeg om als redactie even stil te staan bij deze mijlpalen.

Ja Joop, want zo mogen we u altijd aanspreken, we zijn blij dat u al zo vele jaren in ons midden werkzaam bent. Sommigen van ons herinneren nog het begin van de 80er-jaren, toen u enige jaren als jongerenpastor werkzaam was in Zeeuws-Vlaanderen en inwoonde bij de paters Maristen aan de Carmelweg in Hulst. Daarna hebt u elders in het land pastoraal werk 'gevonden'. Na uw inzet als pastor onder meer in Utrecht, IJsselstein en Weurt en na studie op velerlei gebied bent u weer terug gekomen naar het Maristenklooster hier in Hulst. Waren het de mensen hier, dat u op uw schreden terugkeerde of is het onze mooie streek waar u graag wandelt en tot rust komt? Of beide? Toen er in onze regio gebrek aan pastoors ontstond, hebt u samen met de andere Maristen de schouders gezet onder de taken van priester en pastoor. Naast de zorg voor de vieringen merken we, dat u mensen verdieping in het leven meegeeft door te zijn wie u bent, op zoek gaat naar de grote vragen in het leven, meditatie in allerlei vorm onder de aandacht brengt, midden in de werkelijkheid. Niet door uw ideeën op te leggen, maar in samenwerking met anderen ons aan het denken zet. Velen van ons hebben uw steun, bij lief en leed, rondom Kerstmis en Pasen, in Advent en Vasten, bij huwelijksvoorbereiding, peuter-kleuterkerk en op vele andere vlakken als bijzonder verrijkend ervaren. Onze opsomming is zeker niet volledig! We danken u hartelijk!

J.H. (redactie)

Stilte

*Stilte is niets zeggen
is ook
terug gaan in het
diepe van jezelf*

*stilte waarin de pijn
wordt gevoeld
als je
ziel is gekwetst*

*stilte kan ook
troosten en helen
als het vertelt
blijf in jezelf geloven*

*stilte geeft kracht
het maakt
je als mens
alleen maar sterker.*

Paula Hagenaars

OVERZICHT EHC- VIERINGEN 2015

Aanvang:

10.30 uur

HULST	31 mei
KLOOSTERZANDE	Hemelvaart 14 mei
KOEWACHT	17 mei
HENGSTDIJK	7 juni
VOGELWAARDE	
(st'dijk en b'kapelle)	12 april
ST. JANSTEEN	19 april
HEIKANT	26 april

De parochiekernen Lamswaarde, Nieuw Namen, Graauw, Clinge en Terhole hebben in 2015 geen EHC.

GEVIERDE TIJD

Het Onze Vader – de nieuwe gemeenschappelijke tekst:

*‘Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome,
uw wil geschiede,
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren
en breng ons niet in beproeving
maar verlos ons van het kwade.
Amen.’*

Terwijl in het altaarmissaal voor de Nederlandse Kerkprovincie een oecumenische tekst voor het Gebed des Heren werd opgenomen, slaagden Nederland en Vlaanderen er niet in om bij de liturgievernieuwing na het Tweede Vaticaanse Concilie een gezamenlijke vertaling voor het ‘Onze Vader’ te realiseren. De huidige herziening van de vertaling van de ‘Orde van de Mis’ namens de Nederlandse en Vlaamse bisschoppen werd gezien als een unieke kans om eindelijk te komen tot een gezamenlijke tekst van het ‘Onze Vader’ voor het gehele Nederlandse taalgebied.

Het was uitgangspunt bij de totstandkoming van een nieuwe vertaling om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de ingeburgerde Vlaamse en Nederlandse tekst en daarom te handhaven wat in beide vertalingen gelijkkluidend is. Daarbij moest ook gelet worden op de

grondtekst, de verstaanbaarheid en ook de oecumenische vertalingen dienden geraadpleegd te worden. De opdracht om een voorstel in die zin uit te werken werd toevertrouwd aan een Nederlandse en Vlaamse exegeet. Het valt op dat de nieuwe vertaling voor een groot gedeelte aansluit bij de tot nu toe gebruikte Nederlandse versie. Er zijn echter ook veranderingen te ontdekken. Bijvoorbeeld in het **“dimitte nobis debita nostra”**. De Nederlandse versie luidt “vergeef ons onze schuld” – schuld in het enkelvoud –; de Vlaamse tekst heeft hier de meervoudsvorm “vergeef ons onze schulden”. “Schulden” is letterlijk en ook de in de lectionaria gebruikte tekst (Willibrordvertaling) heeft het meervoud. Deze meervoudsvorm is daarom overgenomen in de nieuwe vertaling. De Nederlandse en Vlaamse vertaling van de Latijnse bede: **“sicut et nos dimittimus debitoribus nostris”** lopen nogal sterk uiteen: “zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven”, respectievelijk “gelijk ook wij vergeven aan onze schuldenaren”. Met betrekking tot het zelfstandig naamwoord “debitores” kent de Nederlandse vertaling in tegenstelling tot de Vlaamse een omschrijving. Ofschoon het woord “schuldenaar” niet heel gebruikelijk is, heeft de nieuwe vertaling dit woord overgenomen. Hetzelfde woord vinden wij ook terug in de oecumenische vertalingen. Tot dusverre leunt de nieuwe vertaling van het Gebed des Heren aan bij de bestaande Nederlandse of Vlaamse vertaling. De exegeten stelden echter voor op een punt een

wijziging aan te brengen, nl. met betrekking tot de vertaling van de bede **“et ne nos inducas in tentationem”**, tot nu toe in de Nederlandse en Vlaamse versie gelijk vertaald met: “en leid ons niet in bekoring”. Uit exegetisch onderzoek van de Griekse grondtekst voor het hier gebruikte Latijnse woord **“tentatio”**, nl. **“peirasmos”** en de vertaling ervan blijkt dat “beproeving” de betere vertaling van de Griekse grondtekst is. De exegeten merkten op dat het woord “bekoring” kan leiden tot misverstanden, omdat het in de omgangstaal gebruikt wordt in positieve zin als “aantrekking” en samenhangt met “bekoorlijk”. De vertaling “beproeving” wordt daarom beschouwd als de meer correcte vertaling en deze sluit ook meer aan bij oecumenische pogingen voor een gemeenschappelijk Onze Vader. Op basis van deze overwegingen werd als nieuwe tekst de vertaling “en breng ons niet in beproeving” voorgesteld.

De Nederlandse en Vlaamse bisschoppen en de Apostolische Stoel gaven intussen hun goedkeuring aan deze nieuwe vertaling van het Gebed des Heren. Beide bisschoppenconferenties zullen in een later stadium de invoeringsdatum bepalen voor het gebruik van deze nieuwe, voor Nederland en Vlaanderen gemeenschappelijke katholieke vertaling van het Gebed des Heren in de liturgie.

Ralf Grossert p.w.

GEDICHT OKTOBER

*De blaadjes waaiden
Langs alle wegen.
De blaadjes draaiden
In kringen rond -
Ik liep te dreutelen
En kwam ze tegen,
Ik zag ze wentelen
Over de grond.*

*Het was oktober,
Wanneer de blaren,
Rood als rood koper,
Of geel van kleur,
In dichte scharen
Neer komen strijken -
Ik liep te kijken
En snoof de geur.*

Jacqueline van der Waals.

REDACTIE KERKKOERIER NEEMT AFSCHEID VAN FRED

Lang voordat ons parochieblad de naam KERKKOERIER kreeg was Fred van Swaal al lid van de werkgroep die zorg droeg voor kerkelijk nieuws in de regio. Vele jaren voor de Zuidkrant en daarna vanaf 2002 voor de Kerkkoerier.

Onlangs heeft hij te kennen gegeven te willen stoppen met dit werk. Jammer, Fred, want door jou hebben we dikwijls de puntjes op de i gezet. Jouw kritisch oog gaf vele malen goed (beter) inzicht in de tekst. Fred, bedankt voor je veelzijdige inbreng in al die jaren aan ons blad besteed. Je activiteiten waarderen we zeer. Daarbij zeker ook de humoristische noot, die je er terloops aan toevoegde. Het ga je goed.

Veronique, Liesbeth, Nelly, Charlotte, Rita, Heleen, Jaap, Chantal en Josephine.

TIJD OM TE OOGSTEN?!

De zomer is doorgaans een periode waarin er weinig gebeurt. Je merkt dat aan het soort nieuws op de TV en in de krant. De politiek, de scholen, veel gezinnen en ook de pastores van onze kerk gaan met vakantie. De zomer van 2014 is echter heel anders gelopen: we maken door de crash van vlucht MH17 als natie een moment van nationale rouw mee. Dagelijks zien we in onze huiskamers beelden van 100-duizenden vluchtelingen door verschillende oorlogshaarden op ons netvlies blijven schokkende beelden van barbaarse onthoofdingen hangen. We zien ook doodzieke mensen zonder uitzicht die ten prooi vallen aan minuscule maar uiterst veijnige virussen. Een mens krijgt er koude rillingen van, zou er depressief van worden en bij de pakken neer gaan zitten.

Wat doen mensen elkaar aan en met welke motieven? In deze periode van oogsten moest ik onwillekeurig even denken aan de Zuid-Afrikaanse zinsnede "Wie wind saai, sal storm maai". Dat is oorspronkelijk een bijbelse uitdrukking (uit hoofdstuk 8 van Hosea). Die wil zoveel zeggen als, wanneer je oproer teweegbrengt, je er zelf slachtoffer van wordt; men wordt dubbel gestraft voor misstappen. Ik lees er zelf een verkapte aanmoediging in om vooral het goede te blijven doen en te bouwen aan een betere maatschappij, door te trachten ook zelf het goede voorbeeld te geven. We hopen toch allemaal op een mooie nazomer, waarin niet alleen de agrariërs, maar ook wij een rijke oogst voor het harde (bestuurlijke) werken mogen binnenhalen.

Onze parochie beleeft deze zomer ook roerige tijden. Op 29 juni j.l. heeft pastor Holvoet met een eucharistieviering in de basiliek zijn pastorale taken in Oost Zeeuws-Vlaanderen beëindigd. De overgang vanuit het Bisdom Den Bosch naar de uitgestrekte HMSdZ parochie bleek toch veel zwaarder,

dan hij zich had voorgesteld. Het veeleisende parochiepastoraat en het bijkomende cursustraject bij de priesteropleiding in Bovendonk in combinatie met zijn lichamelijke gesteldheid vormden een zware opgave. De bisschoppen van Den Bosch en Breda hebben daarop in samenspraak met hem besloten de benoeming in onze parochie te beëindigen. Het bestuur heeft hem dank gezegd voor de pastorale inbreng, die hij in de 7 maanden bij ons heeft verzorgd. Het bisdom bereidt een nieuwe priesterbenoeming in onze regio voor. Er is goede hoop, dat tegen de jaarwisseling het pastorale team weer op sterkte is.

Op het vlak van onze kerkgebouwen zijn velen van ons de zomermaanden druk in de weer geweest. Het is weliswaar geen wereldprobleem, maar het is toch een heel gevoelige materie. Tijdens de openbare bijeenkomst in het Reynaert-college op 2 juni j.l. heeft iedereen, die zich aangesproken wist door het onderwerp, de gelegenheid gehad en genomen om de stand van zaken te vernemen en te laten horen wat er zoal leeft. Het was een zeer levendige avond. Het parochiebestuur heeft kunnen ervaren, dat er binnen de parochie heel verschillend wordt gedacht over het advies van de gebouwencommissie. In sommige kernen beschouwt men de ontwikkelingen als een logische evolutie. Op andere plaatsen zet men de schouders onder nieuwe initiatieven om de kern vitaal en de kerk overeind te houden.

Zo zijn deze zomer in cluster zuid, waar volgens het advies van de gebouwencommissie en het pastorale team geen van de kerkgebouwen open konden blijven gesprekken op gang gekomen tussen de kernen Sint Jansteen, Heikant en Koewacht om gezamenlijk te proberen te komen tot het openhouden van één van de drie kerkgebouwen. De

uitkomst van die besprekingen en de effecten van alle plaatselijke initiatieven worden momenteel verder uitgewerkt en zullen door de commissie worden meegewogen in het eindadvies. Het bestuur hoopt dit advies in het laatste kwartaal van dit jaar te ontvangen, waarna zij een principebesluit wil nemen en dit voorleggen aan de bisschop van Breda. Daarnaast denkt het bestuur na over de vraag hoe de samenwerking van de kernen er uit moet gaan zien zodra er kerken sluiten. In het bisdom hebben verschillende parochies reeds een soortgelijk afslankproces doorlopen en wij laten ons graag voorlichten door ervaringsdeskundigen uit die parochies.

Verderop in de Kerkkoerier leest u over de toekomst van ons regioweekblad het Tintinnabulum. Het bestuur zoekt wegen om dit periodiek toekomst te geven nu de drukker Paul Schelfhout heeft aangegeven op 1 november het laatste nummer te zullen drukken. Na 77 jaargangen wil het bestuur dit unieke stukje Oost Zeeuws-Vlaamse DNA vasthouden en hoopt zij het Tintinnabulum opnieuw toekomstbestendig te kunnen maken.

Op 7 september 1974 werd pater Joop Reurs door Monseigneur Zwartkruis tot priester gewijd. Hij viert dit jaar dus zijn 40-jarig priesterjubileum! Op 1 oktober is hij bovendien precies 10 jaar werkzaam in onze parochie. Sinds zijn emeritaat is hij met hart en ziel als priesterassistent met onze parochie verbonden gebleven. Wij zijn Joop veel dank verschuldigd voor zijn pastorale en bestuurlijke inbreng gedurende het laatste decennium en wensen hem een mooi jubileum, veel inspiratie en Gods rijke zegen toe om nog lang en gezond actief te kunnen blijven in onze regio!

Jaap Klok, secretaris bestuur parochie H. Maria Sterre der Zee

EVEN VOORSTELLEN

Mijn naam is Heleen Buys-Schouten. Ik ben getrouwd, heb twee gehuwde dochters en 5 kleinkinderen. Wij zijn woonachtig op Koewacht. Twee jaar geleden ben ik gevraagd om het postadres van de kerkkoerier te gaan beheren. Ik heb daar toen ja op gezegd omdat ik dit werk hoofdzakelijk thuis kan doen. Sedert begin dit jaar ben ik ook lid van de redactie.

Ik ben verder nog meer actief in het vrijwilligerswerk. Ik bekleed nog twee bestuursfuncties: penningmeester bij de KBO op Koewacht en bestuurslid bij de patiëntenvereniging van Klaverblad Zeeland. Ook ga ik nog een keer of 6 per jaar een week mee als verpleegkundig unithoofd op de Henry Dunant, het vakantieschip van het Rode Kruis.

Omdat de kinderen niet zo dichtbij wonen, probeer ik ook daar zo veel als mogelijk heen te gaan. Toen ik stopte met werken, heb ik gezegd, dat ik niet achter de geraniums wil gaan zitten. Bovenstaande in ogenschouw genomen, kan ik zeggen, dat dit mij aardig gelukt is! Ik hoop dit alles nog lang te mogen doen.

'Laten we een kerk zoeken die zich niet laat voorstaan op wat ze allemaal te bieden heeft, maar 'n Kerk die niet vlucht voor de verbijsterende leegte in zichzelf en die wijs genoeg is om te weten dat –als in de dagen van Mozes- juist die leegte de dorstige woestijn is waar God verschijnen kan.'

Gelezen in Trouw

GESCHIEDENIS VAN HET TINTINNABULUM

Om een exact beeld van de geschiedenis van het kerkelijk weekblad Tintinnabulum te krijgen, zou het interessant zijn om het archief van de gemeente Hulst te bezoeken. Daar is het parochie-archief van de parochie van de H. Willibrordus ondergebracht. Volgens de index van het archief is er informatie over het Tintinnabulum vanaf 1936.

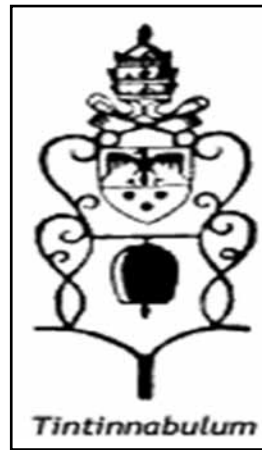
In dat jaar nam deken Rops het initiatief tot het oprichten van het Tintinnabulum. Dat jaartal is meteen ook een verklaring voor de naam, want kort daarvoor, in 1935, was de kerk van Hulst tot basiliek verheven. Bij een basiliek horen de zichtbare onderscheidingstekens van het Conopeum ('geel-rode paraplu') en het Tintinnabulum ('klokje').

Het was ongetwijfeld vanuit een terechte trots over de verheffing tot basiliek dat het kerkelijk weekblad destijds werd opgericht en het de naam kreeg, die bij de ouderen in onze streek nog altijd heel bekend is, vooral onder de korte versie: 'het Tintin'. Het is eigenlijk een heel toepasselijke naam, want zoals het geluid van een klokje zich verspreid in de omgeving, zo is een kerkelijk weekblad als het Tintinnabulum ook een medium om het 'geluid' van kerk en parochie tot de parochianen te laten komen.

Alles wijst erop dat het Tintin oorspronkelijk werd uitgegeven voor de parochies Hulst, Sint-Jansteen en Clinge. Een behoorlijke tijd later kwam daar Heikant bij en vervolgens kwam de uitbreiding naar alle parochies van de regio Oost Zeeuws-Vlaanderen, van Ossensisse tot Nieuw-Namen en van Koewacht tot Graauw. Het was dus een regionale activiteit in een tijd waarin het woordje 'regio' nog niet bestond en alle parochies heel zelfstandig functioneerden!

Het blad werd gedrukt door drukkerij Jo van Remortel. Jo emigreerde echter naar Canada en Peet van Remortel nam de drukkerij over. Die drukkerij stond eerst aan het Cornelis de Vosplein, later ging de drukkerij via de Walmolenstraat (1951) naar de Frans van Waesberghestraat (1970) en daar hebben mensen onder ons nog de kopij ingeleverd!

De heer Paul Schelfhout nam op 1 januari 1986 de drukkerij over en het bedrijf verhuisde op 1 januari 1991 naar de huidige locatie in de Kleine Bagijnestraat. Paul was al sinds 1969 werkzaam bij drukkerij van Remortel en hij drukt het Tintin dit jaar

dus 45 jaar! Datzelfde aantal jaren heeft ook de heer André Wezepoel gewerkt aan het Tintin: hij begon in 1950 bij drukkerij van Remortel en 'pensioneerde' in 1995 bij Paul. In de jaren '50-'60 waren er maar liefst 2700 abonnees; momenteel zijn dat er ongeveer 600 en dat aantal loopt jaarlijks terug.

Aan het hele zet- en drukproces is natuurlijk door de jaren heen veel veranderd. Vroeger werd

de Tintin gezet met een loodzetmachine en met handletters voor de advertenties e.d., omdat grotere lettertypes niet op de loodzetmachines zaten. Het formaat was oorspronkelijk een heel stuk kleiner dan het huidige formaat. Later, toen Paul begon bij van Remortel, was het formaat juist weer iets groter: 50x65 cm, terwijl het nu 43x61 cm meet. Er zijn jaren geweest dat er naast de normale edities ook extra nummers waren, b.v. Pasen, Kerstmis, bijzondere gebeurtenissen zoals komen en gaan van pastores. Die extra nummers waren een stuk kleiner van formaat en werden alleen in de parochie van de H. Willibrordus te Hulst uitgegeven.

EEN KAARSJE BIJ MARIA

Op mijn voorlaatste vakantiedag in augustus was ik even in Maastricht. Ik kon het niet nalaten om even naar de Lieve Vrouwe Basiliek te gaan. Een zee van kaarslicht kwam me tegemoet en ik voegde graag mijn kaarsjes toe. Even oog in oog staan bij het genadebeeld van Maria Sterre der Zee. Graag wil ik haar voorspraak invoeren voor een goed nieuw werkjaar na de vakantieperiode. Wat zal de komende tijd ons brengen?

Er staat heel wat te gebeuren in de grote Zeeuws Vlaamse Parochie die eveneens aan haar is toegewijd. Met het ontsteken van het kaarsje leg ik in vertrouwen mijn vragen bij Maria neer. In haar gebed staat dat niemand tevergeefs een beroep op haar kan doen. Duizenden mensen bidden dat keer op keer. Bewust sluit ik me hierbij aan.

Maria we rekenen op uw voorspraak dat we goede stappen zetten voor de toekomst van onze parochie. U zei onvoorwaardelijk ja op de opdracht die God in uw hart heeft gelegd. U wist ook niet wat de toekomst u brengen zou, maar in vertrouwen zei u: ja.

Zo kon God door u een nieuw begin maken.

Mogen wij zoals u ja in geloof kunnen zeggen en hier in onze parochie aan u toegewijd een klimaat van geloof scheppen voor jong en oud, een plaats waar mensen zich veilig en geborgen weten.

Toen ik uw kapel verliet in Maastricht bleef mijn kaarsje als teken branden.

Pastoor Paul Verbeek

**'Grondprincipes van universele menselijkheid:
mededogen, liefde, eerlijkheid en zorgzaamheid'.**

Ursula Sauter

GEVRAAGD : ENTHOUSIASTE POSTBUS BEHEERDER(S)

In dit nummer kunt u over de geschiedenis rondom het Tintinnabulum lezen. Er wordt naar gestreefd om de publiciteit binnen de parochie gaandeweg onder één noemer te brengen en de werkzaamheden voor de Kerkkoerier en het Tintinnabulum te bundelen. De redactie zoekt daarom naar wegen om de activiteiten rond het Tintinnabulum nieuwe stijl over te nemen.

Dit betekent een uitbreiding van onze activiteiten waardoor wij zoeken naar aanvulling van de bestaande redactie. We zoeken met name naar mensen die het beheer van de digitale postbus van het nieuwe Tintin willen verzorgen. Deze functie zou door meerdere mensen ingevuld kunnen worden om werk te spreiden. Enige computerervaring is daarbij gewenst. Voor meer informatie kunt u vrijblijvend contact opnemen met Veronique Verdurmen-Serrarens (319331) of Jaap Klok (310845).

JOHAN MURRE – WAT STAAT DAAR?

BIJBELS HEBREEUWS EN BIJBELS GRIEKS

In Emmaüs gaf Jezus uitleg aan de apostelen en Hij opende de Boeken. Op die dag was het Nieuwe Testament nog niet geschreven. Wie en hoe Jezus is laat zich volledig lezen uit de boeken van het Oude Testament. De boeken van het Nieuwe Testament zijn uitleg van de traditie.

Johan Murre uit Middelburg is al een leven lang bezig met Bijbelstudie, steeds zoekend naar de kern van de boodschap. Hij kan niet buiten de Bijbel. Daarin staan antwoorden op de levensvragen, rijke verhalen en verkondiging, wijsheid en gebeden – Soms vraag je je af: hoe durven ze soms zulke woorden te gebruiken! Alles voor het hele leven staat erin. Altijd weer ontdek je er nieuwe dingen. De Bijbel is het Woord van God, Hij inspireerde de schrijvers.

Vijftien jaar geleden begon Johan met het bestuderen van de Bijbelse grondtalen: Hebreeuws voor het Oude Testament en Grieks voor het Nieuwe Testament. Hij deelde die kennis met vrienden en binnen enkele jaren ontstond daaruit een leerhuis met cursussen voor Bijbels Hebreeuws en Bijbels Grieks. Dat is de Joodse basis: samen leren.

Bijbels Hebreeuws is de bron, het is goed om daarmee te beginnen. Basis van de taal zijn ongeveer 5600 stamwoorden in combinatie met een herkenbare reeks werkwoordvormen. Er zit heel veel in deze boeiende taal. Teksten kennen vele lagen; naast de vertaling van het directe woord staan altijd de diepere waarde en de betekenis daarvan.

Het Bijbels Grieks kent twee keer zoveel stamwoorden en wijkt sterk af van het Hebreeuws door de vele vervoegingen en verbuigingen van de werkwoorden en woordsoorten. Wel zijn de teksten eenduidiger dan in het Hebreeuws. Vooral de werkwoorden zijn strikter te vertalen. Veel Nederlandse woorden hebben hun

oorsprong in het Grieks en zijn vaak nog herkenbaar, dat is fijn.

Eigenlijk zou iedereen die van de Bijbel houdt Hebreeuws en Grieks moeten kunnen lezen om de hele rijkdom van de teksten te ervaren. Beide talen hebben kenmerkende woorden en uitdrukkingen,

die niet in een andere taal zijn weer te geven, zonder betekenisverlies.

Altijd zijn er meerdere interpretaties en vertalingen mogelijk. Al die verschillen zijn goed, zij versterken en verdiepen elkaar.

Het staat er niet altijd, zoals het er staat. Enkele voorbeelden. In het stukje tekst waar Jezus geen vijg vindt aan een vijgenboom, schrijft de vertaler: het was niet de tijd om vrucht voort te brengen. Maar het was nota bene juist wel tijd voor vijgen! Het Grieks laat het echter ook toe om te vertalen: hij nam niet de tijd om vrucht voort te brengen. Dan is de vijgenboom een gelijkenis over een onwillig persoon. Ander voorbeeld. Psalm 23: Mij ontbreekt niets, kan ook vertaald worden met: Ik zal niet ontbreken.

Kennis van de Bijbelse grondtekst geeft ook inzicht in het gebruik van de Godsnaam, die vaak weergegeven wordt met HEER of ENE. Die Naam staat voor Gods barmhartigheid en betekent: IK BEN erbij, IK BEN bij je. Die Naam gaat in Hebreeuws altijd voor de soortnaam God. Die laatste is de aanduiding voor de Schepper, die alles in stand houdt, voor Zijn rechtvaardigheid. Maar altijd klinkt eerst zijn barmhartigheid in de naam HEER. Vanuit zijn barmhartigheid is hij rechtvaardig. In zijn rechtvaardigheid is hij barmhartig. Daarom is het goed om Hem aan te spreken met: Barmhartige Heer of Rechtvaardige Heer.

Johan begint te stralen als hij het heeft over zijn ontdekking dat psalmen een ketting vormen. Elke psalm heeft 'haakjes' met de voorgaande en de volgende. En de laatste rijmen weer op de eerste. Zo rijmt psalm 150 op psalm 1 en psalm 149 op psalm 2. De psalmen vormen op deze wijze een ononderbroken gebedsketting, daar mag geen schakel van ontbreken. Zelfs de langste psalm 119, wordt zo in het Hebreeuws steeds mooier. Enkele malen per jaar leest

Johan alle psalmen. Steeds ontdekt hij nieuwe verbanden. Het is jammer dat in de vertalingen niet alle rijkdom is weer te geven.

Voor de studie van Bijbels Hebreeuws en Bijbels Grieks is een zekere rust nodig. Eenmaal ervaren welke rijkdom daarmee ontsloten kan worden spijt het de mens, dat niet vroeger met de studie is begonnen. Johan beleeft de studie intens, als een vorm van therapie, maar meer nog als een levensvervulling. Heilige huisjes gaan omver en andere groeien juist; vragen worden opgelost en andere komen erbij. Wie is Jezus? Wat betekent Hij als Godzoon? Hoe verhoudt zich dat tot: de Heer is één? Net als de Emmaüsgangers moeten we terug naar de bron om de antwoorden te vinden. Wetenschappelijk is die Gods-relatie nooit op te lossen. Het blijft een mysterie dat vraagt om geloof en vertrouwen.

Voor de cursus Bijbels Grieks schreef Johan een Lexicon, een verklarend woordenboek van de Griekse woorden in het Nieuwe Testament. Ongeveer honderd jaar voor onze jaartelling is de toenmalige handgeschreven Hebreeuwse Bijbel vertaald in het Grieks. Dat is de Septuagint. Deze bevat veel meer Griekse woorden dan die van het Nieuwe Testament. Johan is nu bezig om een Lexicon van de Septuagint op te stellen. Daarin worden verwerkt de studies van de Joodse geleerden uit de middeleeuwen en de resultaten van de studies uit recente opgravingen in het Midden Oosten van Bijbelse handschriften. Verschillen tussen de tekst van de Septuagint en de Hebreeuwse Bijbel komen daarbij aan het licht. Dat kan wijzen op vertaalfouten. Soms werken deze fouten door tot in de vertalingen in deze tijd. Het werk aan het lexicon is voor drie vierde klaar. Hopelijk zal begin 2016 het boek in de winkel liggen.

Wat is Waarheid? De drang om te weten en bekend te maken wat er precies staat in de Bijbel vult heel het leven van Johan Murre.

Johan,
Heel persoonlijk wens ik u alle goeds en kracht om het werk af te ronden, en veel genoeg met de studie.

Ommie Calle,
Namens Leerhuis Tal Hashamayim in Middelburg,
Het leerhuis voor Bijbels Hebreeuws,
Bijbels Grieks en Joodse hermeneutiek.
Site: www.talzeeland.nl
E-mail: talzeeland@hotmail.nl

GEDICHT VAN CHRIS GELAUDE

*Jou zoeken
in wat gebleven is.
In stemmen, geuren, beelden,
woorden nog gesproken.
In stilten, dun en kwetsbaar.
In contouren van het licht.*

*Maar alles glipt me
door de vingers.
Het stof van jouw bestaan
is lichter dan mijn adem.
Jij, nu geworden
aarde, water, lucht
en zonnevuur.*

*Toch ben je er.
Ik zal geen voet verzetten
zonder jou.
Jij woont op een gewijde plek
vanbinnen.
De crypte waar wij eeuwig
in elkanders zachtheid rusten.*

Uit: Kris Gelaude,
Voor wie woorden zoekt,
Averbode, 2011.

Dit gedicht Ter Overweging
Gevonden in Tijdschrift voor
geestelijk Leven. no 1/ 2012

GEESTELIJKE VERZORGING IN ZIEKENHUIS ZORGSAAM, LOCATIE DE HONTE

Kerkdiensten voor de patiënten.

Een aantal vrijwilligers zijn kort na de opening van ziekenhuis "De Honte" begonnen. Omdat wij met enkele vrijwilligers dat ook al deden in het Julianaziekenhuis zijn we mee overgestapt naar De Honte. Dat was met Kerstmis 1988 en pastoor Hermans deed de dienst. Er werden nog wat koorleden gevonden.

Ziekenzondag in het ziekenhuis is iets anders dan in de parochie. Je moet immers de patiënten, die gevraagd hebben om de kerkdienst bij te wonen, op de afdeling ophalen met bed of rolstoel en ook de lopende patiënten. Bij patiënten die niet van hun kamer mogen, wordt op hun verzoek de H. Communie op hun bed uitgereikt. Zij kunnen de vieringen via televisiekanaal 1 bekijken of beluisteren met een koptelefoon. In het ziekenhuis is om de 2 weken een r.-k. kerkdienst op zaterdagavond om 17.45 uur in de kerkzaal naast het restaurant (route 12). De diensten worden bij

toerbeurt verzorgd door emeritus-pastoor W. Vervaet, ziekenhuispastor H. De Vriese of de liturgiegroep. Er is meestal een koor aanwezig uit een van de Zeeuws-Vlaamse parochies. Je bent altijd welkom op een zaterdag om een dienst bij te wonen. Na de viering kun je van gedachten wisselen onder het genot van een kopje koffie of thee. Bij de receptie van het ziekenhuis liggen folders met de tijden.

Op de 1e verdieping is er ook een stiltecentrum (route 83). Elke dag kun je daar even de stilte opzoeken. Er ligt daar ook een intentieboek en andere geestelijke lectuur.

We zijn begonnen in De Honte met ruim 30 personen, toen nog elke week en nu nog met 15 vrijwilligers. We hebben dan ook dringend meer vrijwillig(st)ers nodig om dit mooie werk voor de zieken te kunnen blijven doen. Is dit misschien iets voor jou? Je hoeft niet persé uit Terneuzen te komen hoor!

Meld je dan aan of vraag meer uitleg over dit werk bij een van de vrijwillig(st)ers. Je kunt mij altijd bellen, tel. 0115-695914 of 06-17347032

Met groeten,
Tonny van Pamelan

HERFST...

Ik vind de herfst prachtig in al z'n geuren en kleuren. Natuurlijk nemen we afscheid van de zomer(zon), worden de dagen korter en sluiten we onszelf wat meer op in huis. Het hoort er een beetje bij. In verval ligt de kiem van iets nieuws zegt men. Dat is om het maar even positief en letterlijk te nemen. De bladeren die omgezet worden in humus. Daarvoor 'moeten' de blaadjes wel vallen, nieuwe winden waaien waardoor zaadjes hun plekje vinden. Dan bedoel ik niet zo'n wind als op de Filipijnen, want dat is te tragisch voor woorden.

Voor veel mensen is de herfst een tijd van wat triestigheid, begin van de donkerte (soms zelfs depressie), naar binnen keren en wachten op 'betere tijden'. Voor een ieder is dat weer anders. Vul maar in. Niet meer hoeven werken klinkt erg aantrekkelijk. Dan 'beland' je in de herfst van je leven. Officieel begint deze herfst-tijd op je 60ste. Alleen is het zo dat velen, ondanks de dubbele vergrijzing, deze leeftijd niet halen. Dus denk hoe je wilt, maak van je leven een lange zomer, of bizar koude winter zoals er dit jaar zit aan te komen. Waarmee ik

wil zeggen: geniet van het moment zoals het zich bij jou aandient. Soms ben je eerder geneigd veel naar buiten te gaan en activiteiten te ondernemen. Soms zit je liever wat te 'broeden' op nieuwe kansen die op openbarsten staan. In ieder geval is de enige tijd die je verknoeit, de tijd waar je niet van hebt genoten.

Dus ook in de herfst kun je lekker naar buiten en genieten van de kleurenpracht en de veelheid aan opgeschoten paddenstoelen. Echt een aanrader... Lekker opruimen van de tuin, is die weer fijn winterklaar. Ik zet het lollig ook even door in mijn huis. Alle kamers 'spit' ik door. Ik ontdoe mijn uitpuilende kasten van kleding, keukengerei en ander 'spul' dat ik niet gebruik. Of gewoon niet meer mooi vind. Ga niet afwachten tot ik dat tijdens een voorjaars schoonmaak mag doen... Hoe dan ook, wacht niet tot de herfst van je leven of wat voor tijd ook om in bloei te staan. Dat mag iedere dag!

H.B.

De herfst van m'n leven

*van buiten weer wat jaartjes grijzer
maar diep van binnen zoveel wijzer
eindelijk de rust waarnaar ik zocht
de herfst van m'n leven
niet meer zo soepel als ik ooit was
maar ik weet de waarheid nu pas
ook al heb ik zoveel tijd verknoeid
ik sta nu eindelijk in bloei*

Willeke Alberti, (deel van) songtekst

JOOP COLSEN RIDDER IN DE ORDE VAN ORANJE NASSAU

Op 19 september 2014 speldde burgemeester Jan-Frans Mulder van Hulst in de basiliek de versierselen behorende bij de ridderorde op bij Joop Colsen. Joop is sinds 1980 als vrijwilliger actief in de parochiekern van de H. Willibrordus in Hulst. In die tijd werkte Joop voor het Waterschap Hulster Ambacht en maakte hij naast de aandacht voor zijn werk en gezin ook tijd vrij om zich in te zetten voor de RK parochie. Joop heeft zich in de parochie op vele vlakken verdienstelijk gemaakt. Zo heeft hij als lid in meerdere bestuurlijke rollen deel uitgemaakt van het kerkbestuur c.q. de parochiekerncommissie (PKC). Ook vandaag de dag is hij lid van de PKC Hulst. Verder was hij in de 80-tiger jaren van de vorige eeuw lid van de werkgroep liturgie. Aan het eind van de 90-tiger jaren trad hij toe tot de Commissie Beheer Basiliek. Door de jaren heen is hij zonder mankeren actief gebleven als lector en zo zien we hem anno 2014 nog geregeld optreden in een liturgische rol in de basiliek. Joop wordt zeer gewaardeerd om zijn nuchtere kijk op zaken. Door zijn achtergrond als ondernemer weet hij als

geen ander op een gezonde zakelijk manier naar parochiële onderwerpen te kijken.

Joop heeft sinds de oprichting van zijn eigen bedrijf in 1989 door zijn bedrijfsmatige focus op waterzuivering en de productie van duurzame energie middels eigen ontwikkelde technologie zowel een brug geslagen naar het conciliair proces 'voor gerechtigheid, vrede en heilheid van de schepping' als naar het Millennium doel nummer 7: 'Actief werken aan een duurzaam milieu'. Hiermee geeft hij mede inhoud aan de oproep van de assemblee van de Wereldraad van Kerken bijeen in Vancouver in 1983 om meer oog te hebben voor de 'heilheid van de schepping'. Schoonwatervoorzieningen worden niet alleen ontworpen en gebouwd voor toepassing in eigen land en in Europa, maar Joop zet

zich ook in ten behoeve van projecten voor duurzame sanitatie en irrigatievoorzieningen in ontwikkelingslanden.

De parochie is er bijzonder trots op dat een van onze parochianen mede vanwege zijn inzet als vrijwilliger koninklijk is onderscheiden. Joop van harte proficiat!

Jaap Klok, namens het bestuur van de parochie H. Maria Sterre der Zee

DE HAAN KRAAIT VOORT (SPECIAL)....

Oogstdankviering zondag 7 september 2014

"Het koorn is af, het koorn is af, al het koorn is af", met dit citaat en zegelied uit het boek De Oogst van Stijn Streuvels begon de viering.

De weergoden waren ons goed gestemd; het was een prachtige, zonovergoten dag met nauwelijks wind.

In de loop van juli klopte de Zeeuwse Land en Tuinbouw Organisatie bij Boerderij Ondersteboven aan of ze bereid waren onderdak te verlenen aan de jaarlijkse Oogstdankviering. De drie ZLTO afdelingen organiseren dit traditionele evenement jaarlijks afwisselend in West, Midden en Oost Zeeuws Vlaanderen en dit jaar was Oost Zeeuws Vlaanderen weer aan de beurt. Annie en Arnold vonden het een eer om als locatie te mogen bijdragen aan deze, bij hun passende, viering. Al snel werden partijen het samen eens over de hoofdlijnen en afgelopen 7 september genoot iedereen van een prachtig middagprogramma. Niet minder dan 175 genodigden woonden een oecumenische viering bij die in vlekkeloze harmonie werd voorgegaan door dominee Pieter Overduin en pastoraal medewerker Ralf Grossert. Het koor van Schoondijkse verving op het laatste moment het koor van Ter Duinen mede als gevolg van de afwezigheid van organist Johan Vernimmen, die om gezondheidsredenen van zijn vrouw de middag niet kon ondersteunen. Het gaat gelukkig de goede kant op met zijn vrouw

Annie Dobbelaar-Vernimmen. We wensen haar van harte beterschap natuurlijk.

Het thema van het speciale boekje voor de viering was "buiten gewoon (be)leven", voortbordurend op het bestaande thema van Boerderij Ondersteboven. De buiten moest aardig worden verbouwd overigens, omdat het bloemplukveld plaats moest maken voor een ruime parkeerplaats, hetgeen achteraf gezien geen onnodige beslissing bleek.

Met gulle hand werd geschonken voor de collecte tijdens de viering ten bate van de vrijwilligers van de Voedselbank.

Voor deze gelegenheid waren twee (4x8 mtr) tenten aangebouwd aan de achterzijde van de schuur, zodat zowel binnen als buiten plaatsgenomen kon worden. De helft van de aanwezigen zat onder de opvallende Franse kap van de schuur, die het fundament vormt van nieuw leven in een oude schuur. Ondersteboven vormt het, als een schip geconstrueerde dak, een ark, die staat voor een nieuw begin op degelijke grondvesten. Het belang van een dergelijk fundament is onderwerp van de overweging in de viering. De kinderkerk, ook met niet minder dan 16 kinderen, bouwde voort op het thema van de "derde" etage en maakte uit dozen figuurlijke bouwstenen voor "geluk".

Na de viering was er gelegenheid om met een tractor en een voor personenvervoer aangepaste wagen langs de Westerschelde te rijden in de richting van het Nieuwe Gemaal van Campen voor een heuse rondleiding door Harrie de Bruijker. Harrie is deze

zomer met pensioen gegaan, maar heeft vele jaren het gemaal bediend en daarmee het water van onze polders (voor de oogst zo belangrijk) op peil gehouden. Voor deze speciale gelegenheid had het Waterschap hem toestemming verleend nogmaals de teugels in handen te nemen.

Op de boerderij tracteerde ZLTO op koffie/thee met cake en een ijsje voor de liefhebbers. Het Melkhuisje was, mede als deelnemer van de gelijknamige fietsroute "buiten gewoon beleven", present met een ijskar. Ook de Landwinkel Oude Stoof was als stopplaats aan de fietsroute voor deze gelegenheid uitgenodigd met een staanplaats en Jacqueline de Winter van Klein Cambron, ook stopplaats, had meegeholpen met het bakken van de cakes. Jos Heerkens van Zeedorp was vertegenwoordigd met een keur aan kruidenproducten en de bijbehorende kennis en Sjaan Hamelink maakte en presenteerde weer de meest prachtige producten van graanhalmen.

De kinderen werden na de viering in de gelegenheid gesteld mee te bouwen aan een nieuw bijen- en beestenhotel aan de rand van het naastgelegen weiland, maar velen van hen wilden toch graag mee met de kar natuurlijk. Ook voor volwassenen was gelegenheid om een natuurwandeling onder begeleiding van een gids te maken, maar de meesten genoten toch van een rustig plekje in de overweldigende zon. Al met al een middag om niet snel te vergeten!

Arnold Mannaert

herfsttekening

*De tekening inkleuren is een leuk werkje
Daarbij geniet je van de herfst.
Wat je ook kunt doen is naar buiten gaan
en allerlei producten uit de tuin verzamelen
leg ze bij elkaar.
Rijg de bladeren aan een lange draad,
Maak lekkere pompoensoep, samen met je
moeder of vader.
Zonnebloempitten zijn als voer voor de vogels
in de winter.
Kijk eens hoe een slakje zich voortbeweegt.
Een rups doet dat weer helemaal op zijn
manier.
Kun je dat ook tekenen? Probeer maar eens.*

WAAROM DE BOMEN IN DE HERFST GEEL WORDEN

Heel lang geleden, toen de aarde nog niet zo lang bestond en de bomen altijd groen waren, ging een man op weg naar het noorden. De middagzon scheen op zijn rug en hij trok over bergen en rivieren, door bossen en woestijnen, tot hij in een prachtig sprookjesland kwam. Het was ongelooflijk, daar kwam de zon maar een heel klein stukje boven de horizon en ging hij heel vroeg weer onder, maar onder zijn stralen werd de wereld in allerlei kleuren gezet. De bomen hadden de meeste kleuren. Ze waren niet altijd groen, zoals bij hem thuis in het zuiden, nee, ze schitterden in verschillende kleuren geel, rood en bruin. In de verte staken de bergen er boven uit, die blauw waren met toppen wit van de sneeuw.

Toen de man na enige tijd terugging naar het zuiden en aan de mensen uit zijn dorp vertelde wat hij gezien had, wilde niemand hem geloven. "Dat is een sprookje," zeiden ze tegen hem en ze lachten hem uit. "De bomen zijn toch nooit geel, rood en bruin." En toch is het waar. Ik heb het met mijn eigen ogen gezien," zei de man. "Als jullie me niet geloven, ga dan zelf kijken." Maar de dorpsbewoners waren gemeen, en zeiden: "Als je wilt dat wij je geloven, ga dan zelf nog een keer en neem dan een tak van zo'n rode, gele en bruine boom mee." Dat zal ik doen," zei de man en hij ging opnieuw de lange weg naar het noorden. Er was een hele tijd voorbijgegaan, en de man was nog altijd niet terug. De mensen waren hem al bijna vergeten. Maar op een dag werden ze aan hem herinnerd. In het dorp kwam een prachtige gekleurde vogel aanvliegen die in zijn snavel een tak met gele, rode en bruine kleuren had. De vogel wierp de tak in een boom en op hetzelfde ogenblik werd de boom helemaal geel, rood en bruin. De gekleurde vogel was de man die naar het noorden was gegaan. Toen de mensen allemaal kwamen kijken, krijste hij, alsof hij hen uitlachte en hij vloog weg. Maar de tak met de herfstbladeren liet hij liggen. Vanaf die tijd verloren de bomen in de herfst gele, rode en bruine blaadjes.

*Bron
"De betoverde tuin" door Marie Mrstikova.*

EEN VERHAAL VOOR JONG EN OUD

Het hoorde zondag 7 september bij de OOGSTDANKVIERING. Heel duidelijk kwam naar voren: Alles houdt verband met elkaar en er is zoveel om dankbaar voor te zijn. Dit verhaal uit China zet ons tot nadenken.

Een huis in de lucht.

In China ging een man op bezoek bij een van zijn vrienden. Die had een huis met drie verdiepingen laten bouwen. De man vond vooral de derde verdieping prachtig. Hij wilde dat meteen ook hebben. Vroeger dan gepland, nam hij afscheid en ging op zoek naar de architect van dat mooie huis.

'Ja' zei de bouwmeester, 'ik heb dat huis ontworpen en gebouwd' 'Mooi', zei de man, 'dan geef ik u de opdracht hetzelfde voor mij te bouwen.'

Nadat een groot stuk grond was aangekocht, begon de aannemer met het graven van de fundamenteën.

Op een dag ging de eigenaar kijken naar de werken. Met open mond en grote ogen staarde hij naar de eerste verdieping, die bijna af was. Aan de architect die bij hem stond, zei hij verontwaardigd: 'Welk huis bent u hier eigenlijk aan het bouwen?!' 'Het drie verdiepingen-huis dat u mij vroeg, heer,' antwoordde de bouwmeester. 'Maar ik wilde alleen de prachtige derde verdieping met het mooie uitzicht, en niet de andere verdiepingen,' zei de man. 'Maar heer! Ik kan onmogelijk de derde verdieping bouwen zonder eerst de andere twee te bouwen,' zei de wanhopige architect. 'Dat kan mij niet schelen. Het is jouw vak, dus jouw probleem! Ik wens uitsluitend de derde verdieping, en alleen voor die zal ik betalen!' Hij draaide zich om en stapte woedend weg.

DE HAAN KRAAIT VOORT...

Na een welverdiende vakantie voor de parochiekerncommissie is het weer goed de draad op te pakken. Niet dat we hebben stilgezeten, maar binnen de parochiekern is het toch relatief rustig geweest gedurende de zomermaanden juni en juli. Ten aanzien van de stand van zaken van de kerkgebouwen in de regio Oost Zeeuws Vlaanderen wordt gewerkt aan een éénsluitend document dat één antwoord geeft op alle gestelde vragen en ontvangen reacties. Het document moet tevens een leidraad vormen voor het plan van aanpak voor de nabije toekomst. Meer dan 35 reacties zijn mondeling en/of in de vorm van email of brief binnengekomen bij de Parochie H. Maria Sterre der Zee. Om te voorkomen dat chaos ontstaat wordt geprobeerd in alles tot één antwoord te komen en dat dan vervolgens met de parochiekernen te bespreken. Het plan is om dat antwoorden-document begin september gereed te hebben, dus op het moment dat dit artikel wordt geschreven is het resultaat nog niet bekend, er valt dus nog weinig nieuws vanuit de parochiekern Ter Duinen hier over te vertellen.

Qua (groot) onderhoud worden voorbereidingen getroffen om het glas in lood-raam aan de noordzijde van de kerk te restaureren en tegelijk die noordgevel aan te pakken. Ook een deel van het dak aan de noordzijde is aan vervanging toe en als we in staat zijn hiervoor de nodige (BRIM) subsidie binnen te halen ligt dat wellicht ook binnen de mogelijkheden.

Wat betreft de twee hoofdactiviteiten rond onze kerk te Groenendijk, te weten Kerk in Kerk en de Activiteitencommissie, is een afspraak gepland om e.e.a. te concretiseren begin september, dus ook daar valt nog niets te melden. Wel hebben we op 10 en 11 mei met succes het Kunstweekend afgerond en werd op zondagmiddag 7 september voor geheel Zeeuws Vlaanderen door ZLTO een Oogstdankviering georganiseerd op Boerderij Ondersteboven. We hebben velen van u daar ontmoet.

In de tussentijd zijn we bezig om de nieuwe website van de parochiekern Ter Duinen, www.parochiekernterduinen.nl, verder vorm te geven. De artikelen van de Kerkkoerier

uit de serie "De haan kraait voort..." zijn inmiddels toegevoegd samen met een paar aanvullende artikelen. Zo staan de namen en contactgegevens van het merendeel van alle kerkvrijwilligers op de website en een historisch document van de H. Martinus kerk. We horen uiteraard graag van u wat u van de opbouw vindt en we zien ook graag aanbevelingen tegemoet. Misschien heeft iemand van u zelfs belangstelling om redactioneel een rol te spelen bij de verdere uitbouw daarvan. Ronald de Bakker is het eerste aanspreekpunt van de website en hij is eenvoudig te bereiken via het specifieke email-adres terduinenvitaal@zeelandnet.nl of via het vaste contactadres parterduinen@zeelandnet.nl.

Tenslotte valt te vermelden dat op vrijdag 7 november a.s. op Groenendijk de jaarlijkse vrijwilligersavond wordt gevierd.

Arnold Mannaert

CLUSTER OOST

Clinge • Graauw • Nieuw-Namen

OECUMENISCHE HUWELIJKSVIERING

Maanden hadden zij er naar uitgekeken, alles tot in de puntjes geregeld en eindelijk was het dan zover: vrijdag 11 juli 2014, dé grote dag in het leven van onze trouwe acoliet, Daphne van Geertruy en haar vriend Peter Haak. Met z'n allen waren we getuigen van de kerkelijke inzegening van hun huwelijk in de Nederlands Hervormde Kerk van Zaamslag. Het was een mooie oecumenische dienst die werd voorgedaan door ds Gerard de Lang en vicaris Paul Verbeek en waar het parochieel gemengd koor uit Clinge de dienst muzikaal opluisterde.

Daphne en Peter, nogmaals van harte gefeliciteerd en heel veel geluk samen!

Annemie de Loos-Brijs

WAT MOET NIEUW NAMEN ZONDER PAROCHIEKERK

Overgenomen uit "DE WASE KOERIER" streekkrant van Kieldrecht en omstreken.

Wat moet Nieuw-Namen zonder parochiekerk?

Het sluiten van verschillende kerken in Zeeuws-Vlaanderen lokt heel wat reacties uit, ook in de kleine parochiegemeenschap van Nieuw-Namen. Kan het wel de bedoeling zijn dat een dergelijke, praktische en zeer goed onderhouden ruimte in ongebruik komt voor deze gemeenschap? Het blijft een noodzaak in de polders om belangrijke gebeurtenissen samen te kunnen beleven, zoals uitvaarten, Eerste Heilige Communie, kermis, e.d. Is het niet te kort door de bocht om enkel voor kleine gebouwen te kiezen voor de "gezelligheid", waardoor men de realiteit uit het oog verliest. Het werd eerder in Nieuw-Namen al eens geopperd: een klein "gezellig" gebedshuis in plaats van de voor iedere gelegenheid geschikte Sint-Josephkerk. Hopelijk zien de verantwoordelijken tijdig in waar ze mee bezig zijn.

Foto:

Communieviering zaterdag 24 mei in de Sint Josephkerk te Nieuw-Namen. Door de dreiging van de kerk volgend jaar aan de erediensdienst te onttrekken, komt deze viering te Nieuw-Namen in de toekomst in gevaar.

Tekst: De Wase. Koerier
PKC. Nieuw-Namen

WAT GEBEURDE ER ZOAL IN CLINGE DE EERSTE MAANDEN VAN 2014...

*In januari werden de galmgaten van de toren kauw-vrij gemaakt, een klus die eigenlijk niet optimaal gelukt is. Hoe zij het voor elkaar krijgen weten we niet, maar kauwen vinden blijkbaar wel overal een gaatje om naar binnen te komen. Tegelijkertijd werden ook enkele loszittende leien met succes vastgelegd.

*Dit voorjaar werd op ons kerkhof een urnenveld aangelegd. Momenteel zijn er 20 plaatsen beschikbaar.

*Zaterdag 17 mei, jawel, voor de eerste keer op een zaterdag, ontvingen 9 jongens en meisjes uit onze kern voor het eerst de H. Communie. Het werd een mooie viering waarin vicaris Paul Verbeek de voorganger was. Proficiat aan allen! Omdat dit jaar groep 3 en 4 samengevoegd werd, zal er in 2015 geen Eerste Communie in Clinge plaatsvinden.

*Vrijdagavond 20 juni was het feest voor 9 iets oudere jongens en meisjes. Zij ontvingen in de kerk van Koewacht het sacrament van het H. Vormsel. Ook aan hen een dikke proficiat!

*Dit voorjaar werd er gestart met de heraanleg van het bos langs het pad naar het kerkhof. Aan het begin van deze weg werd enkele jaren geleden het sparrenveld vervangen

door een afscheidsplein. Het achterliggend bos was echter nog een woestenij. In juni is begonnen met de opknapbeurt hiervan.

Hierbij werd een opmerkelijke vondst gedaan. Restanten van een grot(je), overblijfselen van bankjes en een prieeltje werden zichtbaar. Er is ondertussen al veel navraag hieromtrent gedaan, maar het fijne ervan is nog niet boven water gekomen. Misschien kunt u ons hierbij helpen? Hebt u foto's van de originele staat, of weet u wie dit alles heeft aangelegd; laat het ons a.u.b. weten via een berichtje in de brievenbus naast de kerk. Wij nemen dan contact met u op. Het braakleggen van dit bos was zo'n immens groot werk dat er uiteindelijk een beroep werd gedaan op de kraan van Walter Bonte die er in een mum van tijd een open vlakte van maakte. Met de inrichting is onze PKC nog volop bezig. Hopelijk kunnen we u hier in een volgende koerier meer informatie over geven.

*En ja hoor, we hebben 4 dragers g e v o n - den voor de Maria Ommegang in Bergen op Zoom. In de vorige berichtgeving hierover was het nog twijfelachtig. Op zondag 29 juni vertrokken Piet van Geertruy, Wilfried Meert, Theo Verstraeten en Theophiel van Stappen, vergezeld van PKC-lid, Jules Vereecken, al vroeg naar deze processie om ons Mariabeeld mee te dragen in de 70e Ommegang door de straten van Bergen op Zoom. Veel toeschouwers, een lekker zonnetje en een geweldige sfeer: er werd genoten! Mannen nog eens hartelijk bedankt

*Maandag 21 juli, kermis in Clinge, beleefden we opnieuw een mooie, indrukwekkende kermismaandagviering in onze kerk. Een

speciaal woord van dank aan pastor Chantal van de Walle, die de reeds afscheid genomen pastoor Holvoet verving, het parochieel gemengd koor en de plaatselijke fanfare.

*Deze dag had ook een donker tintje; diezelfde morgen werd in de kapel van de Blaauwe Hoeve afscheid genomen van mevrouw Maatje Koens.

Maatje, de moeder van Clinge (zoals door velen werd gezegd), is jarenlang in onze pastorie de trouwe steun en toeverlaat van pastoor Jo van der Heyden geweest. Vele vrijwilligers herinneren haar als een gastvrije vrouw waar in haar keukentje op de pastorie de koffie steeds klaar stond.

*Er werd de afgelopen maanden heel wat gefeest in Clinge. Naast het prille huwelijk van Daphne en Peter vierden heel wat vrijwilligers hun 50-jarig huwelijksjubileum; ja, er zijn in 1964 blijkbaar veel koppeltjes getrouwd. Maar onze Piet (van Geertruy) en zijn Marcella (van Huffel) kon niemand overtreffen. Die vierden op zaterdag 16 augustus dat zij de dag erna maar liefst 60 jaar lief en leed met elkaar delen. Aan alle jubilarissen: Van harte gefeliciteerd. En dat onze kern nog vitaal is, bewijst de aanmelding van 2 nieuwe vrijwilligers in onze kerkhofgroep Etiënne Reyns en Henk Willaert komen sinds kort deze groep versterken. Naar ik vernomen heb zijn ze al goed bij de mannen geïntegreerd. Welkom!

Annemie de Loos-Brijs

SINT NICOLAASBROODJES

De tweede zondag in september wordt er op de "Kauter" kermis gevierd! Ook de Heilige Nicolaas van Tolentijn, de tweede patroonheilige van de parochie wordt dan herdacht en aangeroepen als beschermheilige.

'Ten alle tijde strekte het godvruchtig gebruik van dit gezegend Brood tot het geestelijk en tijdelijk welzijn der gelovigen. Menigmaal werden storm en onweder op zee gestild, pest en besmettelijke ziekten verdreven, vrouwen in barensnood geholpen, velen van pijnlijke en grievende zielskwellingen en smartelijke lichaamsgebreken en kwalen, van koorts en andere ziekten verlost. Ook het rundvee werd daardoor herhaaldelijk van ziekten

genezen. Terecht wordt dus eenieder aanbevolen, in alle geestelijke of tijdelijke noodwendigheden, kwellingen of smarten dit Brood met een zuiver gemoed en een standvastig vertrouwen onder aanroeping van de H. Nicolaas van Tolentijn te gebruiken en wel op die wijze, welke door de H. Kerk is goedgekeurd en wij hier laten volgen'. Eveneens werden specifieke gebeden in deze uitgave opgenomen voor kinderloze vrouwen en voor boeren (tegen de sterfte onder het vee). Om gunsten te verkrijgen moest gedurende negen dagen (een noveen)

het brood worden genuttigd (na biecht en communie) met een aantal nader omschreven gebeden. Voor hen die die gebeden niet konden lezen, volstond het om vijfmaal het onzevader en weesgegroet te bidden. De broodjes werden in de regel met water gegeten. Deze traditie wordt na

155 jaar nog ieder jaar voortgezet door de Nicolaasbroodjes te zegenen tijdens de Heilige Mis en uit te reiken aan de aanwezigen.

Ria Pauwels-Schudding

boca kaarsen bv

Galvaniweg 20 • 5482 TN Schijndel • Tel. 073-5492511
info@boca.nl • www.boca.nl

SB98871 **Unieke handgeschilderde beeldjes van Willow Tree**
Kijk op onze website: www.boca.nl (bij geschenkartikelen)

Gewasbeschermingsmiddelen
Kunstmest
Zaaizaden
en Schoonmaakmiddelen

R. van Wesemael

Zoutestraat 109, Hulst - Tel. 0114-314853

SB26161

*ik wil graag dat je helemaal
geen zorgen hebt...*

*...ik wil dat je
altijd bij me blijft*

► een persoonlijke uitvaart voor iedereen...
ook voor niet verzekerden

DELA
Van der Maelstedeweg 102 b
4561 GV Hulst
tel. 0114-319300

DELA Al ruim 75 jaar ervaring in het verzorgen van uitvaarten.

SB36133

Uitvaartverzorging
de Ridder

in samenwerking met *C. Meij's*

een goed verzorgde uitvaart in vertrouwde handen

kantoor:

Hughersluys 37
4536 HM Terneuzen
☎0115 565100

Schuttershof 14
4561 CM Hulst
☎0114 313227

✉info@deridder-uitvaart.nl ✉clmmeijs@zeelandnet.nl

*uitvaartcentrum Hughersluys 22, Terneuzen
mortuarium Westsingel 3a, Axel
www.deridder-uitvaart.nl*

Bouwbedrijf De Caluwé en Broekaart B.V.

• Nieuw- & verbouw woningen • Timmerwerken • Betonwerken • Utiliteitsbouw

Dorpsstraat 2B - 4569 AJ Graauw

Tel. 0114-633 010 - Fax. 0114-633 011 - www.caluwe-broekaart.com

SB26152

KINT ELECTRO KLOOSTERZANDE

ELECTRO TECHNISCH INSTALLATIEBEDRIJF - RADIO, TV en HUISHOUDELIJKE APPARATEN

A.E.G. • PHILIPS

v.o.f. **G.A.M. KINT-VAN KAMPEN**

MIELE • GOEDE SERVICE

CLOOSTERSTRAAT 76 - KLOOSTERZANDE - TEL. 0114-681429

SB26156

HEIKANT – TINE VEREECKEN

WERKEN AAN DE KERK VAN MORGEN

In 2008 was Tine Vereecken als moeder betrokken bij de eerste communie. De parochie ontdekte haar en vroeg haar direct als lector voor de weekeindvieringen. Zij ging daarop in en iets meer dan een jaar later zat zij ook in het parochiebestuur van de gecombineerde parochies Heikant en St. Jansteen. Ja zeggen tegen de kerk heeft gevolgen!

Als lector is het mede de taak om communie uit te reiken. De eerste keer voelt dat onwennig aan, zeker bij eigen familieleden of bekenden. Je moet je leren inleven in de functie. De ervaring van Tine is inmiddels dat voor de gelovigen de communie heel belangrijk is. Dat is ook begrijpelijk want wie je ook bent, hoe je ook bent, ziek, eenzaam of bedrukt of in een feestelijke stemming, iedereen is welkom. Ook de vredeswens in de uitnodiging voor de Communie is een mooi moment in de viering.

Tine heeft een voltijds baan in Terneuzen. Daarnaast werken als vrijwilliger in de kerk is anders; vooral het contact met medevrijwilligers is verrijkend. Zelf vrijwilliger zijn is waardevol. Voor een bestuurder van nu is het een pre om met andere vrijwilligers samen te mogen werken. Alle onderwerpen zijn belangrijk en blijvend interessant. Taken als bestuurder wenst Tine zo goed mogelijk te verrichten, steeds met het zicht op de toekomst. Alles bij het oude houden is niet realistisch. Juist nu de kerkgemeenschap in beweging is komt het op daadkracht aan en het nemen van verantwoordelijkheden. Binnen de parochiekernen Heikant en St. Jansteen wordt samengewerkt, vooral bij de eerste communie, de voorbereiding op het vormsel, de caritas en de weekeindliturgie. Sterke kant in de liturgie van Heikant is het voortzetten van de gezangen zonder steun van een groot koor. Dat bevordert het actief meedoen en meezingen door de gelovigen in de kerk en daardoor het gevoel dat we samen iets te vieren hebben. In St. Jansteen is er voor alle lagen uit de gemeenschap ruimte om liturgie te vieren: kleuters, jongeren, ouderen, gehandicapten en dementerenden hebben er elk een eigen plaats. Iedereen is welkom. Daarnaast is er ruimte voor samenzang in de volkstaal en in het Gregoriaans.

In het advies van de gebouwencommissie wordt aangegeven dat de drie kerken uit het cluster: Koewacht, Heikant en St. Jansteen het beste volgend jaar gesloten zouden worden, gezien de deelname aan

de kerkelijke activiteiten en de beschikbare geldmiddelen. Het advies is de kapel in Kapellebrug bedevaartkapel te laten blijven. Voorlopig ligt er alleen een advies van de gebouwencommissie. Op een later moment komt er een definitief advies van het parochiebestuur aan de bisschop die daarover beslist.

Teleurstelling en onbegrip zijn begrijpelijke reacties: Waarom juist onze kerk? Dat is toch het centrum van het dorp; daar vindt toch de kern plaats van het kerkelijk leven. Doch er is ook begrip. De feiten liegen er niet om, er zijn gewoon te veel katholieke kerken in onze regio. Die hadden in de tijd van het bouwen een functie om een piek van gelovigen op te vangen. Nu is de situatie anders.

Volgend op het advies van de gebouwencommissie zijn er allerlei initiatieven aan het groeien om de leefbaarheid van de eigen gemeenschap aan te tonen, en om eventueel iets aan het advies te veranderen, door minstens één kerk in het cluster te behouden en de kapel in Kapellebrug een volledige kapelfunctie te geven, waar ook in het weekeind vieringen mogelijk zijn. Die initiatieven zijn waardevol en zeer nodig om de kerk als gemeenschap van gelovigen in de toekomst vorm te geven.

Het is nog te vroeg om nu al duidelijk de stappen aan te kunnen geven die nodig zijn om de veranderingen op te kunnen vangen. Bedoeling is om in de komende periode tijd vrij te maken voor gesprekken tussen parochiekerncommissie, vrijwilligers en geïnteresseerde parochianen om samen de toekomst vorm te geven. Dat wordt de uitdaging voor de komende jaren, zowel voor de parochie, als voor de parochiekernen. Hoe gaan we om met de zwakkeren in de gemeenschap, en hoe geven we vorm aan de sacramenten? Voorwaarden scheppen om een nieuwe wijze van kerk-zijn vorm te geven en een plaats in de gemeenschap te geven is een taak waar de parochiekerncommissie zich voor gesteld ziet. Of alle veranderingen tijdig te realiseren zijn is niet duidelijk. De hoop is er om tijd genoeg te krijgen om het nieuwe kerk-zijn te realiseren vóór onze kerken daadwerkelijk gesloten worden. Ook de gemeenschap moet tijd krijgen om te wennen aan een nieuwe vorm van kerk-zijn.

Algemene vragen over praktische zaken, zoals kerkhof, vooruitbetaalde misintenties, de functie van het gebouw en inventaris worden op zijn tijd in het bestuur van

de parochie doorgesproken. Voor concrete vragen is het mogelijk persoonlijk contact op te nemen met een van de bestuurders van de parochiekern. Alles is bespreekbaar, aarzel niet om contact te zoeken. De bestuurders streven naar openheid.

De gebouwencommissie heeft een advies opgesteld voor het parochiebestuur. Het parochiebestuur zal een definitief advies aan de bisschop voorleggen en de bisschop zal aan de hand daarvan een besluit nemen. Hoe dat besluit ook uitvalt, het is aan ons om te laten zien welke levenskracht de parochiekernen hebben. Tine hoopt dat het nieuwe kerk-zijn vruchtbaar zal zijn voor heel de regio.

Tine,
Bedankt voor je betrokken en eerlijk antwoord. Graag wens ik jou en heel het bestuur zegen, moed en kracht toe om de uitdaging aan te gaan om onze parochies mee om te bouwen tot een perspectiefvol en inspirerend nieuw kerk-zijn.

Omer Calle.

*'Het leven hoeft niet
eenvoudig te zijn...als het
maar niet inhoudsloos is'.*

Ilse Mitmer

DAMESKOOR ST.JANSTEEN STOPT

Bij elk mooi begin hoort een einde. Een bloem, een vlinder, een mens en zelfs een koor houdt eens op met leven. Tot spijt van velen is het dameskoor van St. Jansteen gestopt.

Zaterdag 30 augustus 2014 verzorgden zij voor het laatst de wekelijkse viering.

In 1966 was er in St. Jansteen behoefte aan een hulpkoor voor begeleiding van rouw- en trouwmissen. Hiervoor hadden de heren vanuit het bestaande Gregoriuskoor nauwelijks gelegenheid. Vijftien dames en organist Jan de Potter namen de uitnodiging van pastoor Baars aan. Moedig ging men aan de slag. De dames kregen noten- en muziekles van Jan en langzaam ontwikkelde er iets moois. In het begin zong men vanuit de toren. Vanaf het altaar dirigeerde Prudent Zwartelé dan het volk en zo groeide de samenhang in de volkstaal. Een paar jaar later onder pastoor van Leeuwen werden koor en orgel verplaatst naar de zijkant van het altaar. Prudent stopte toen met dirigeren, maar de samenhang is gebleven. Bij het invoeren van de zaterdagavondmis kreeg het Dameskoor deze toegewezen; het Gregoriuskoor bleef op zondagmorgen de mis zingen. Later kwam in St. Jansteen de zondagmis te vervallen. De zaterdagavondmis wordt vanaf dan om de beurt verzorgd. In 1986 mocht pastoor Claessens het twintig jarig jubileum meevieren en in 1991 het vijfentwintig jarig jubileum. Op dat moment waren er nog tien zangeressen van het eerste uur.

Zingen is dubbel bidden. Bijzonder was de samenwerking met de fanfare op het feest van Johannes de Doper en in de Kerstnacht. In de afgelopen acht en veertig jaar heeft men ongeveer elfhonderd keer een uitvaartdienst gezongen, meerdere daarvan waren voor oud-leden. Zingen in een uitvaart roept altijd wat extra's op. Doen we het goed voor de nabestaanden en gaat er van het zingen iets van troost uit? Marialiederen roepen herkenbare emoties op. Ze worden met veel gevoel gezongen. Tenslotte zijn bijna alle dames in het koor zelf ook moeder. Het koor heeft zich altijd bescheiden opgesteld. Zolang duidelijk was wie men bedoelde met het 'Dameskoor uit St. Jansteen' was er geen behoefte aan een aparte naam. Gewoon dienstbaar zijn aan parochie en parochianen is voldoende. Trouw de repetities volgen, de weekendviering opluisteren en waar mogelijk een uitvaart begeleiden kenmerkt de leden. Op de foto van het veertig jarig bestaan staan vijf en dertig dames. Daarna ging het aantal zangeressen langzaam omlaag.

In 1991 gaf na vijfentwintig jaar dienst aan koor en gemeenschap organist/dirigent Jan de Potter het stokje door. Daarna stond het koor achtereenvolgens onder leiding van: Irene Durinck, Ad van de Wege, Aimee de

Baets, Sabine de Grootte en Rigo Claessens. Bij wisseling van een dirigent moest steeds opnieuw begonnen worden; vertrouwen kweken, liedkeuze, muzikale interpretatie en uitvoering. Een enkele maal kwam het voor dat er een paar maanden geen dirigent beschikbaar was. Het koor beperkte de bijdrage aan de liturgie dan tot het zingen van enkele liederen zonder begeleiding van orgel. Zo kon het samen zingen in de parochie toch doorgaan.

Nu de laatste dirigent om persoonlijke redenen moet stoppen hebben meerdere dames niet meer de behoefte om weer opnieuw te beginnen. De meesten zijn al wat ouder en vinden dat zij hun beste beentje wel hebben voorgezet. Recente ontwikkelingen in onze kerkelijke regio maken dat de toekomst voor een nieuw koor in St. Jansteen er niet hoopvol uitziet. Zo komt er nog vrij onverwachts een einde aan een goed tweestemmig kerkkoor. Door de lange staat van dienst van de koorleden is een onderlinge vriendschapsband ontstaan.

Twee dames zijn er vanaf het begin bij, 48 jaar geleden: M. Peersman-Ferket en A. Hendriks-Sponselee. Verder bestond het koor op de laatste dag uit de leden - tussen haakjes het aantal jaren trouwe dienst-: T. de Potter-Verstraeten (33), N. van de Wiele-de Braal (33), J. de Rechter-Weemaes (29), B. d' Hooghe (27), E. de Rijbel-Herrewegh (24), G. Wentzler-van Helsland (24), S. Hense-Guyze (22) M. Calle-de Smet (22), M. der Weduwe-de Backer (18), J. Koemans-de Backer (18), D. van Wolffelaar-Herrewegh (18), J. Matthijs (9) en E. de Rudder-Rottier (8).

In de goed bezochte slotviering 'met een lach en een traan' bedankte voorganger Ralf

Grossert 'het helder klinkend koor' voor de samenwerking en de inzet in de wekelijkse vieringen en de trouw- en rouwdiensten. Organist/dirigent Rigo Claessens bedankte het koor voor de bijzondere wijze van samenwerken en prees de wil om steeds het beste eruit te halen. Namens het kerkbestuur was er voor elk koorlid een fraai boekje bloemen. Het slotlied was het tweestemmig Magnificat anima mea Dominum. Velen in de kerk neurieden of zongen zacht mee. Daarna kreeg het koor vanuit de kerk een spontaan en warm applaus als dank voor de jarenlange trouwe dienst aan de parochie. Met een hapje en een drankje hebben koor en parochie afscheid genomen. Over enkele weken komen de koorleden voor de laatste keer bij elkaar op een welverdiende feestavond.

Ook van mijn kant:

Dames, bedankt voor jullie inzet, het was altijd fijn om met jullie samen te werken.

Omer Calle

VIERING MET GOSPELZANG

Op zondag 19 oktober zal om 10.30 uur in de kerk van Koewacht een woord- en communiedienst worden gehouden, die zal worden ondersteund met gospelzang. De voorganger bij deze dienst is pastor Ralf Grossert. Deze dienst is speciaal bedoeld om de jongeren meer bij de vieringen in de kerk te betrekken.

W.V.

JAARLIJKSE UITSTAP VRIJWILLIGERS KERK

Op vrijdag 30 mei had het kerkbestuur de jaarlijks terugkerende dagreis gepland; hieraan namen meer dan 40 personen deel. We zijn vanaf het kerkplein vertrokken naar Strijbeek (Brabant) gereden, waar we op een hortensiakwekerij werden ontvangen met koffie en een appelflap. Daarna kregen we een bedrijfspresentatie, gevolgd door een quiz over bloemen. Er waren drie personen die een bloemstuk wonnen.

Na de koffie en de quiz zijn we naar de kassen gegaan waar we tekst en uitleg kregen over het kweken van de prachtige snijhortensia's. Kortom een zeer interessante ervaring. Hierna zijn we naar Drimmelen gereden en zijn aan boord gegaan van een rondvaartboot. Onder het genot van een

uitstekende koffiemaaltijd zijn we door de Biesbosch gevaren. Deze twee uur durende vaartocht was mede dankzij het mooie weer een leuke bezigheid. Vervolgens zijn we naar Breda gereden waar een uurtje vrij was gepland om wat rond te kijken en een pintje te pakken. De volgende geplande stop was Essen – Wildert, waar we een rondleiding kregen in en op de jongste stellingmolen van Nederland en België; deze molen is in 1981 gebouwd. De rondleiding was zeer zeker de moeite waard. Bij de molen hoort een stoommachinemuseum waar we ook nog een kijkje konden nemen. Na deze rondleiding hebben we in het Bakkersmolenrestaurant het diner gebruikt en daarna terug gereden naar Koewacht.

Het was een zeer geslaagde dag. En ik wil dan ook namens alle medereizigers het bestuur bedanken voor de goede organisatie.

(Vrijwilliger, Peter Freijzer)

JAARLIJKSE REIS ST.-CECILIAKOOR KOEWACHT

Omdat het dit jaar 100 jaar geleden is dat de Eerste Wereldoorlog uitbrak, hadden we onze jaarlijkse reis op 30 augustus gepland naar de Belgische Westhoek en wel naar Ieper. In Ieper werden we ontvangen met koffie of thee en een koekje, waarna we in gelegenheid werden gesteld om het Flanders Fields Museum te bezoeken. Deze tentoonstelling is het afgelopen jaar volledig vernieuwd en gedigitaliseerd. Echt de moeite waard om hier een poos te vertoeven. Mooi kan ik het niet noemen, maar het laat wel duidelijk zien wat er 100 jaar geleden is gebeurd en: men heeft er klaarblijkelijk niets van geleerd. Na het museumbezoek werden we verwacht in restaurant Vivaldi, waar we een voortreffelijke warme maaltijd kregen voorgeschoteld.

Na de maaltijd werden we opgehaald door twee gidsen en werden we in twee groepen door de belangrijkste gebouwen van Ieper geloodst. Daarna zijn we met de bus langs twee Engelse en een Duitse oorlogsbegraafplaats gereden, met tekst en uitleg van een gids. Het was ook de

bedoeling dat we het verschil tussen de Engelse en de Duitse begraafplaatsen zagen. Beide zijn keurig onderhouden, maar de Duitse begraafplaats is in vergelijking met de Engelse begraafplaatsen veel soberder. Bij de graven van de Engelse militairen zie je ook veel bloemen. (Zou dit komen omdat de Duitsers de oorlog verloren hebben??)

Na de rondrit volgde een broodmaaltijd en daarna werd het tijd om de Menenpoort te bezoeken voor de herdenkingsplechtigheid waarbij de Last Post wordt gespeeld. Dit gebeurt iedere dag van het jaar om precies acht uur en wordt al sinds 1928 gedaan door de hoornblazers van de brandweer uit Ieper. Men doet dit om de slachtoffers te eren die in de Eerste Wereldoorlog zijn gesneuveld. Deze herdenking heeft bij ons een grote indruk achtergelaten. Stil en onder de indruk van deze dag zijn we richting Koewacht vertrokken waar we moe maar voldaan rond 21.45 uur arriveerden.

(Peter Freijzer)

BELEIDSPLAN PKC EN KERKBELANG KOEWACHT

Naar aanleiding van het advies dat door de Gebouwencommissie en het Pastoresteam is uitgebracht aan het bestuur van de Parochie H. Maria Sterre der Zee om in Oost-Zeeuws-Vlaanderen een aantal kerken te sluiten, waaronder die van Koewacht, heeft zich spontaan een werkgroep Kerkbelang Koewacht geformeerd om de Parochiekerncommissie te ondersteunen om de kerk te behouden voor liturgische diensten. Inmiddels is een sterkte-zwakke analyse van de situatie in de parochiekern Koewacht uitgevoerd en op basis daarvan is een beleidsplan opgesteld. Dit plan is op 28 augustus in de kerk van Koewacht gepresenteerd; 120 mensen namen deel aan deze avond.

De belangrijkste conclusies uit het beleidsplan zijn: de geloofsgemeenschap Koewacht is hecht en vitaal genoeg om als parochiekern te kunnen blijven functioneren. Ook op financieel gebied kan worden geconcludeerd dat Koewacht zelfstandig kan blijven functioneren. Wel moeten op verschillende gebieden nog aanvullende maatregelen worden getroffen en hiervoor zijn inmiddels zes werkgroepen geformeerd die reeds zijn gestart met hun activiteiten.

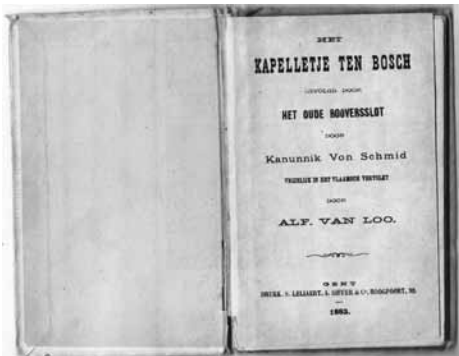
De PKC en de werkgroep Kerkbelang Koewacht zijn van mening dat de parochiekern Koewacht ruimschoots voldoet aan de vijf voorwaarden (zoals gecommuniceerd tijdens de vergadering in Hulst op 2 juni 2014) voor het voortbestaan als parochiekern.

Het beleidsplan is aangeboden aan het bestuur van de Parochie H. Maria Sterre der Zee met het verzoek in het advies aan het Bisdom Breda op te nemen om ook de kerk van Koewacht voor de erediensten te behouden.

(W.V.)

Een mooi verhaal uit een zeer oud boekje (1838) geschreven door Kanunnik Von Schmid en in het Vlaamsch vertolkt door Alf van Loo

HET KERKBOEK

Conrad Ehrlieb was een schoon en krachtvol jonkman in den bloei der jaren. Gezondheid en levenslust blonken hem aanlachend op het jeugdig gelaat. Hij had zijnen leertijd als koperslagergast voleindigd, en daar hij zijn ambacht nu grondig kende, reisde hij sinds drie jaren door steden en dorpen om er zijnen stiel uit te oefenen. Hij ging gekleed als een man van zijn beroep paste, doch hoe grof van stof ook, altijd was zijn pak uiterst zindelijk. Eene zware lederen maal was hem op den rug vastgegespt, en zijne hand rustte op een knoestige gaanstok. Aldus toegetuigd trad hij op zekeren zomerdag, bij een stikkend heet weder, een dicht woud binnen; doch weldra dwaalde hij van het rechte spoor af, en na een paar uren her-en derwaarts te hebben gelopen, raakte hij geheel en al verdoold. Intusschen begon de zon allengs meer en meer ten Westen te neigen. Eensklaps blikkerde hem van boven de toppen van het geboomte een glanzend voorwerp in de oogen. Het was een vergulden weerhaan, welk boven eene ranke torenspits uitstak en waarin de laatste stralen der schitterende dagtoorts zich fonkelend

weerkaatsten. Hij drong in deze richting door het dichtgewassen hout vooruit, en bereikte na eene wijl gaans een gebaad pad, dat uitliep op een klein kapelletje, welk eenzaam midden in het woud, op eenen groenenden heuvel was gebouwd. Conrad was door zijnen vader een voortreffelijke raad gegeven geworden, welken hij stiptelijk naleefde. -Stap nooit, tenzij de tijd of de omstandigheden het verhinderen, voorbij eene kerk waarvan de deur geopend is, zonder even binnen te treden, had hem de brave man gezegd; de bouwmeester heeft de kerk opgetrokken als eene uitnodiging om er den schepper te gaan aanbidden, en de klokkentoren is als een vinger die, in de ruimte opgestoken, ons den Hemel aanwijst. Hoe zoudt gij eene gelegenheid kunnen laten voorbijgaan om uw hart tot God te verheffen en u aan de voeten van uwen hemelschen Vader, die u met gunsten overlaadt, neer te werpen? En dan, in schier elk heiligdom zult gij een of meer tafereelen of kunstgewrochten aantreffen die uwe ziel zullen verkwikken, of eenige treffende spreuken die u vertroosten, opbeuren en in de deugd versterken zullen.

Deze raadgeving zijns vromen vaders kwam hem nu weer voor de geest, en daar de deur der kapel aanstond, trad hij er binnen. Het sombere gewelf, de wit-grauwe wanden, de spitsbogige ramen, van kleine ronde vensterglazen voorzien, het naar de oude kunst gebeitelde altaar, dit alles voerde hem eenige honderde jaren in het verleden terug. De aangrijpende stilte, welke in deze eenzame bidplaats heerschte, stemde onwillekeurig de ziel tot godsdienstige overpeinzing. Hij

knielde dus naast het kleine portaal neer en bad eene wijl met diepe godsvrucht.

Zijn gebed geëindigd zijnde, en alvorens zijne reismaal weer aan te gespen, naderde hij tot het altaar, om een schilderdoek dat er boven pronkte en hem een merkwaardig gedenkstuk uit de vorige eeuwen toescheen, van naderbij te beschouwen. Aan het hekwerk gekomen welk het koor omheinde, kwam zijn blik toevallig op een rood marokijn gebonden gebedenboek met vergulde snede te rusten. Als werktuigelijk nam hij het in de hand en sloeg het open.

Oordeel over zijne bevreemding, toen hij op de eerste bladzijde zijn eigen naam, en dit met eigen hand, neergeschreven zag. Als door een verwarde droom weggevoerd bleef hij roerloos staan, en staarde met klimmende verbaasdheid op die zoo duidelijk geteekende letteren; hij kon nauwelijks zijn oogen gelooven. Hij doorbladerde het boek. De plaat die vooraan stond en den goddelijke Zaligmaker, de kinderen zegende, voorstelde; enkele gebeden, en vooral tal van rijmen welke hij er in aantrof en die nog levendig in zijn geheugen waren geprent gebleven, hielpen hem zijn gedachten bijeenzamelen.

-Ja murmelde hij diep ontroerd, dit kerkboek heeft mij weleer toegehoord; mijn naam is met eigen hand er op geschreven; en dit was werkelijk mijne schrijfwijze ten tijde dat ik nog ter school ging. Maar door welk toeval mag dit boekdeeltje hier, in deze eenzaam in het woud gelegen bidplaats, toch te recht zijn gekomen? Voorwaar daar schiet mijn begrip te kort bij.

J.d.C.

VRIJWILLIGERS STOPPELDIJK

Overlijden Theo de Maat

De heer de Maat is in juli j.l. overleden. Theo heeft vele jaren, samen met andere vrijwilligers, de zorg gehad voor het onderhoud van de graven. Wij herdenken Theo met dankbaarheid en wensen zijn nabestaanden sterkte.

Bezorgers Kerkkoerier

Marieke Lambert-Hamelink was jaren lang actief op het gebied van de Kerkkoerier als coördinator, zorg voor de verdeling van de bladen over alle wijken en Fons de Schepper, trouw bezorger. Graag wil ik jullie, Marieke en Fons, in de schijnwerper zetten. Ik weet dat jullie een punt hebben gezet achter dit werk. Ik heb jullie werk zeer gewaardeerd. Een mens kan niet alles alleen en ik weet me voor het grote geheel van Kerkkoerier door jullie gesteund, zoveel jaren

lang. Dank daarvoor. Dank ook aan ieder van onze bezorgersgroep, die het werk steeds opnieuw op zich neemt.

Koster H. Gerulphuskerk

Het bestuur van onze parochiekern regio West en alle parochianen van H. Gerulphuskerk Stoppeldijk in het bijzonder, danken de heer Fons de Schepper, die jarenlang het werk als koster op zich heeft genomen.

Vrijwilligers nemen een taak op zich, vullen deze zo goed en zo kwaad mogelijk in, kortom zij maken er het beste van. Dank aan allen die zich voor onze gemeenschap inzetten.

J.H.

Onthaasten...

Verlos je van de haast die je de wijding van de morgen, de rust van de avond ontnemt.

Onthechten

Zie af van de overdaad die je wordt aangepreut en die je als een last meetorst.

Ontdoen...

Ontdoe je van alle loos gedoe en doe wat geen doen is maar er wel toe doet.

Uit: De Roerom. sept. '14

VAN EEN LEIEN DAKJE

Kerksluiting is veel erger dan kerkverplaatsing. Bij verplaatsing krijg je er iets voor terug. In de krant vandaag de dag kun je lezen hoe men vecht voor het behoud van hun eigen kerkgebouw. Dat is van alle tijden. In de archieven van de kerk van Stoppeldijk zitten enkele brieven over de weerstand die er 155 jaar geleden was tegen de verplaatsing van de kerk van Pauluspolder naar Stoppeldijk. Dat ging niet van een leien dakje.

Op 8 augustus 1859 krijgt het gemeentebestuur van Stoppeldijk een brief van de Commissaris des Konings in de provincie Zeeland waarin hij opheldering verlangt over de voorgenomen verplaatsing van de kerk van Pauluspolder naar Stoppeldijk. De gemeente had laten weten 'dat al de inwoners van de gemeente Stoppeldijk, met uitzondering van weinige, eenparig verlangen dat de kerk van Pauluspolder naar Rapenburg worde verplaatst'. Maar de commissaris heeft ook een brief ontvangen van een inwoner, die namens vele andere ingezetenen bezwaar maakt tegen de verplaatsing van de kerk. En ook nog een andere brief, waarin staat dat het onderhoud van de kerk en van de aan de gemeente toebehorende toren is verwaarloosd, zelfs zo dat 'bij het uitvallen van steenen van den toren, wanneer daarin niet voorzien wordt, eene instorting daarvan en bijgevolg ongelukken te voorzien zijn'. De commissaris gaat verder: 'De schrijver gewaagt van het uitvallen of uitrukken van steenen. Die uitdrukking heeft te meer mijne aandacht getrokken, omdat het woord uitrukken ook aan schendende hand kan doen denken'.

Nou, het gemeentebestuur kan aan de slag om de commissaris opheldering te geven en doet dat in een lange brief op 12 augustus 1859.

Het gemeentebestuur heeft een grote verdenking tegen de gegrondheid van de ingediende bezwaren en de bewijzen die daarvoor zijn aangevoerd. De beweegredenen van de bezwaarmakers zijn grotendeels bezijden de waarheid, aldus het gemeentebestuur en dan volgt een wederlegging van het aangevoerde. We lezen in die handgeschreven brief:

'Het is er zoo verre af dat de onderteekenaars van dat stuk, alle grondeigenaars, landbouwers, winkeliers en neringdoende menschen zouden zijn, dat onder dezelve zich eigenlijk slechts bevinden vijf herbergiers, drie winkeliers en nog drie of vier, in eigene zaak, broodwinnende menschen, de rest zijn allen arbeiders, en grootendeels arme menschen, die veelal niet eens kunnen schrijven, en allen hun naam hebben laten stellen op het bewuste stuk, omdat zij anders moeilijkheden duchtten van de rijkere onderteekenaars, van welke zij afhankelijk zijn; daarenboven hebben meermaals twee, soms drie personen uit éénzelfde gezin geteekend, zoodat het waarheid blijft, ... dat, met uitzondering van weinigen, de inwoners dezer gemeente eenparig verlangen, dat de kerk naar Rapenburg worde overgebracht, want, welk gewigt legt toch het opgegeven klein getal, enigszins

gegoede, onderteekenaars, die, om maar een enkel vak van welvaart te noemen, minstens 40 welgezeten landbouwers telt? Wijders is het er zoo ver vanaf, dat de kerk, volgens deze adressanten beweren, in zeer goeden staat verkeert, zoodat het gebouw op zichzelf, uit hoofde van bouwvalligheid of andere gebreken, geene vernieuwing behoeft: dat in het geheele voormalige vijfde district van Zeeland zulk eene ongeschikte kerk niet bestaat, dat zij daarenboven zoo bouwvallig en versleten is van onder tot boven, dat er niets goeds meer aan is, en zij ook niet kan gerepareerd

worden; en dit nu zamengenomen bij de bekrompenheid van het gebouw, dat de helft der kerkgaande parochieanen slechts kan bevatten, is meer dan voldoende, om de valsche redenering der adressanten ten deze te wederleggen. En indien nu, gelijk bewezen is, noodzakelijk eene geheel nieuwe kerk moet worden gebouwd, dan zal het argument dat de bestaande kerk 500 jaren op de tegenwoordige standplaats gestaan heeft niet pleiten tegen de overbrenging naar Rapenburg.'

En zo gaat het verder, in een zwierig en mooi pennenschrift, wellicht van de hand van gemeentesecretaris IJsebaert, die de brief samen met burgemeester Vereecken heeft ondertekend. Het blijkt dat de parochieanen van Stoppeldijk (de kerkeloozen dus) bij slecht weer niet naar Pauluspolder naar de kerk gaan. Het gehele gehucht Campen gaat ter kerke naar Hengstdijk, velen van het Boerenhooike en Vogelfort ook. Luntershoek bijna uitsluitend naar Boschkapelle en zo ook bijna geheel Rapenburg. Die van het gehucht Patrijske begeven zich naar Hulst. Zodat, alles te samen genomen, slechts 400 parochieanen van Stoppeldijk geregeld hun kerk 'frequenten'. En het bezoeken van vreemde kerken geeft gedurig verwarring en verdeeldheid tussen de gemeentenaren, benadeelt de godsdienstige en zedelijke bloei der gemeente. De invloed van de Eerwaarde Heren Geestelijken op de godsdienstzin en de moraliteit van zoveel parochieanen, die ze nauwelijks kennen omdat ze niet naar hun eigen kerk gaan is 'minder vermogend en nuttig'. Boerenhooike: waar ligt dat? Dank zij mijn achterneef George (Ja, die!) kom ik te weten dat dit loopt vanaf hoek Rapenburg-Hengstdijksekeiweg tot de Kopwijkseweg).

Nog erger is het dat 'de kerk zich mag verheugen (!) in de toeloop van vele leden uit de naburige gemeente Hontenisse; immers onze gemeente is niet gehouden om te voorzien in de geestelijke behoeften van Hontenisse, zij mag dat niet doen, wanneer aan die belangstelling voor Hontenisse hare dierbaarste belangen moeten worden prijs gegeven, gelijk hier het geval is'.

Je vraagt je af welke dierbare belangen men in Pauluspolder zou kunnen hebben, die een Hontenissenaar niet zou mogen weten! Er is toch biechtgeheim?

A.S.

Tandprothetische Praktijk H. Van Hoorde - Broekaart

Kunstgebitten
Herstellingservice
Implantaatprothesen
Vergoeding zorgverzekering

Oranje Bolwerk 1A 4561GA Hulst
Tel: 0114 31 28 70
www.vanhoorde.eu

SB26162

► **Administraties en Belastingzaken**

► **Verzekeringen**

► **RegioBank**
Zelfstandig Adviseur

Roctus b.v.

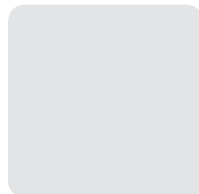
Hulsterweg 26-30 - 4587 ED Kloosterzande
Telefoon: 0114-682420

SB38846

SB32973

Afscheid nemen
en samen komen
zo vaak u wilt
Met de 24-uurs
kamers van
Monuta Terneuzen
kunt u op elk
gewenst moment
bij uw dierbare
zijn.

Monuta Terneuzen

We zijn **24 uur per dag** bereikbaar op
0115 - 61 28 81.

Ook als u niet bij
ons verzekerd bent.

U kunt ons ook
bezoeken op de
Bellamystraat 28-C
te **Terneuzen** of op
www.monuta.nl

Monuta

De steun bij iedere uitvaart.

Streekbeeld

doet meer!

Wij verzorgen al voor vele bedrijven, scholen, verenigingen en instellingen o.a.:

- *Schoolgidsen*
- *Clubbladen*
- *Personeelsmagazines*
- *Kerkbladen*
- *Direct Mail*
- *Posters*
- *Folders*
- *Flyers*

volg ons op Facebook

Industrieweg 30A, Terneuzen • Postbus 385, 4530 AJ Terneuzen T. 0115-649800 • redactie@streekbeeld.nl • www.streekbeeld.nl

Huis-aan-huis bladen • Drukwerk • Posters • Digitaal printen

VRIJWILLIGERS/ MENSEN ONDERWEG...

Mensen van de Weg....

De scholen zijn weer begonnen. De zomervakantie zit er voor de meeste mensen weer op. Vakantie betekent voor ieder mens iets anders; comfortabel of sober, avontuurlijke verre reizen maken, andere culturen proeven, of dichtbij huis genieten van de vrijheid, de rust en de schoonheid van de eigen omgeving en de mensen om je heen. Vakantie is hoe dan ook: even weg uit de dagelijkse sleur, ruimte voor andere dingen, oog en oor voor de schepping en vooral aandacht voor medemensen waar ook ter wereld.

“Mensen van de weg”, zo werden de eerste gemeenschappen rond Jezus genoemd. Op weg gestuurd door God zelf, zegt het Bijbelverhaal. Mensen onderweg, niet wetend waarheen; zoekend, verzameland, loslaten, winnen en verliezen, wortelschieten en ontworteld raken... een onzeker bestaan. Sinds mensen heugenis een zoektocht van mensen onderweg, naar zin en richting, oorsprong en bestemming.

Ons verhaal is niet anders dan dat van de mensen toen en ook niet anders dan het leven van de mensen die na ons komen. Omstandigheden zijn anders, mogelijkheden en onmogelijkheden verschillen, maar in wezen is de zoektocht naar levensgeluk en vervulling hetzelfde. Met beelden, namen, gebeurtenissen, flarden van geloof, hoop, en liefde uit dat Bijbelse verhaal zijn we op weg. Flarden die ons eigen levensverhaal tot vandaag gestuurd en gekleurd, misschien zelfs bepaald hebben. Geloofsverhalen zijn nooit af; geloofsverhalen zijn van alle tijden, ze gaan over mensen, over liefde en gerechtigheid, solidariteit en aandacht voor het kwetsbare.

Samen kerkzijn is met mensen van de weg, mensen onderweg, in een onzeker bestaan samen op weg durven gaan en in de ontmoeting met de ander de weg die leven heet gaan. Op weg gaan richting een betere wereld begint bij onszelf. Blijf niet langs de kant staan, doe mee!

De parochiekern Hulst telt heel veel vrijwilligers die enthousiast bijdragen aan het samen kerkzijn. Mensen van de weg, mensen onderweg, mensen die komen en gaan.....

Afscheid Kasbeheerder:

Kasbeheerder Karel van Damme ziet zich helaas genoodzaakt om zijn taak te beëindigen. Wij nemen node afscheid van hem. Karel heeft gedurende heel veel jaren tal van uren besteed aan het opstellen van begrotingen en jaarrekeningen, het doen van betalingen, het op orde houden van de boekhouding, enz.. Het “huishoudboekje”

van de parochiekern van de H. Willibrordus was bij Karel in goede handen. Karel, ook langs deze weg hartelijk dank voor je jarenlange inzet.

Vacature Kasbeheerder:

In aansluiting op bovenstaande zijn wij dringend op zoek naar een opvolger voor de vertrekkende kasbeheerder. Hebt u iets met cijfertjes en vooral hebt u interesse om uw steentje bij te dragen aan het op orde houden van de financiën en boekhouding van de parochiekern Hulst? Dan bent u de man of vrouw waar naar wij dringend op zoek zijn. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de voorzitter van de parochiekerncommissie: mevrouw Cecile van Tiggelen, tel. (0114) 315758.

Verwelkoming Gastvrouw:

Het is u wellicht bekend dat u van maandag tot en met donderdag maar met name op donderdagvoormiddag tussen 10.00 uur en 11.30 uur vrijblijvend binnen kunt lopen op de pastorie in de Steenstraat 22 in Hulst. U bent van harte welkom en de koffie/thee staat altijd voor u klaar op de wekelijkse inloopmorgen op donderdag voormiddag. Het verheugt ons u een nieuwe gastvrouw te mogen voorstellen.

Mevrouw Annemie Cornelissens-Pieters, is met ingang van 28 augustus jongstleden - op toerbeurt - als gastvrouw op de pastorie aanwezig om u te verwelkomen met koffie/thee en iets lekkers. Annemie, veel succes gewenst en van harte welkom!

Eerste H. Communie en Vormselwerkgroep:

De data voor de E.H. Communie en het H. Vormsel zijn resp. vastgesteld op:

E.H. Communie: 31 mei 2015

H. Vormsel: 20 juni 2015

Aan deze feestelijkheden gaat heel wat voorbereiding vooraf. Ouders en/of verzorgers van kinderen die in 2015 hun E.H. Communie doen worden uitgenodigd om zich aan te melden voor deelname aan de werkgroep om deze feestelijke dag in onze parochiekern mee voor te bereiden. Ook ouders en/of verzorgers van toekomstige vormelingen wordt gevraagd om deelname aan de vormselwerkgroep in overweging te nemen. U kunt met uw medewerking, in samenwerking met de pastor en andere werkgroepleden, een nog persoonlijker invulling aan deze hoogtijdag voor uw kind en andere kinderen geven. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het pastoresteam (tel. 0114-310685) of het secretariaat van de parochiekern (0114-312130). Pastor met bijzonder aandachtsveld

1e H. Communie: Chantal v.d. Walle (tel.0114-720491 gsm 06-51138721).

Pastor met bijzonder aandachtsveld Vormsel: Ralf Grossert (tel.0114-313299 gsm 06-13705137).

Afscheid mevr. M.Th. Josten:

Dank aan mevrouw Marie Therese Josten voor haar medewerking aan de vormselvieringen in de jaren 2013 en 2014. Marie Therese wil het stokje graag aan anderen overdragen. Meld u aan!

Mariaviering

Zaterdag 18 oktober 2014 is er in de parochiekern Hulst, met medewerking van het parochieel Dameskoor, een speciale Mariaviering in de basiliek van de H. Willibrordus te Hulst. Aanvang 19.00 uur. Voorganger is pastor Ralf Grossert. U bent allen van harte welkom!

Werkgroep Vrijwilligersbeleid:

De parochiekern Hulst mag zich gelukkig prijzen met zoveel mensen die zich als vrijwilliger inzetten voor het reilen en zeilen van de parochiekern. Vrijwilligers verdienen gepaste waardering en aandacht. Onze parochiekern tracht de zorg voor de vrijwilligers aan te sturen vanuit de werkgroep vrijwilligersbeleid. Zou u deze kar mee willen trekken? U bent van harte welkom! Voor meer informatie kunt u contact opnemen met ondergetekende. Samen kunnen we zoveel meer, samen is ook zoveel gezelliger. Hebt u tijd? Doet u mee? Doe het met liefde, zonder liefde is niets van waarde.

Zonder liefde

*Plicht zonder liefde maakt humeurig
Verantwoordelijk zonder liefde maakt onbesuisd
Rechtvaardig zonder liefde maakt hard
Waarheid zonder liefde maakt verslaafd aan kritiek*

*Opvoeden zonder liefde maakt ongezeglijk
Schrande zonder liefde maakt sluw
Vriendelijk zonder liefde maakt bekrompen
Kennis van zaken zonder liefde maakt betweterig
Macht zonder liefde maakt gewelddadig
Eer zonder liefde maakt hoogmoedig
Bezit zonder liefde maakt gierig
Geloof zonder liefde maakt fanatiek.
(Aziatische Wijsheid)*

PKC en de Werkgroep Vrijwilligersbeleid Hulst:

Nelly Janssen – de Kooning (tel. 0114-720250)

Oogstdankfeest Ossenisse 2014

